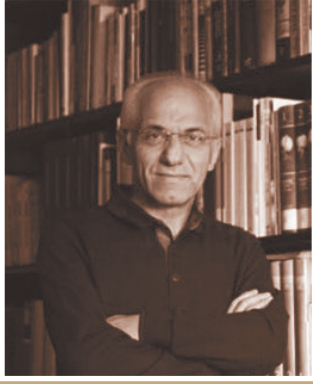

TİMAŞ AKADEMİ KATALOĞU

AKADEMİ TARİH AKADEMİ
AKADEMİ TARİH AKADEMİ T
TARİH AKADEMİ
AKADEMİ TARİH AKADEMİ TA
RİH AKADEMİ

PROF. DR. ALI AKYILDIZ

1963'te Rize'de doğdu. 1985 yılında Marmara Üniversitesi AEF Tarih Bölümü'nden mezun oldu. 1987'de İzmir-Aydın Demiryolu konulu teziyle yüksek lisansını, 1992'de "Osmanlı Merkez Bürokrasisinde Reform (1836-1856)" başlıklı teziyle doktorasını tamamladı. 1995'te Doçent; 2001'de Profesör oldu. 1995'te İngiltere ve İskoçya'da araştırma ve incelemeler yaptı. Temmuz-Ağustos 2000 tarihlerinde London School of Economics and Political Sciences ve SOAS'ta misafir öğretim üyesi olarak bulundu. 1995 yılında "Tanzimat Dönemi Osmanlı Merkez Teşkilâtında Reform" isimli kitabıyla Türk Tarih Kurumu Teşvik Ödülü'nü aldı. 2002 yılında, Osmanlı Bankası Arşiv ve Araştırma Merkezi, Avrupa Bankacılar Birliği [EABH] ve Tarih Vakfı'nın ortaklaşa düzenlediği Bankacılık ve Finans Tarihi Yarışması'nda "Para Pul Oldu: Osmanlı'da Kâğıt Para, Maliye ve Toplum" isimli eseriyle kitap dalında birinci oldu. 2010 yılında ilk defa düzenlenen ve akademik çalışmaların tamamına verilen Uluslararası Halil İnalcık Tarih Ödülü'ne ve 2011 yılında Elginkan Vakfı tarafından düzenlenen ve yine akademik çalışmaların bütününe verilen Türk Kültürü Araştırma Ödülü'ne layık görüldü. Hâlen İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Başkanı olarak görevini sürdürmekte olup aynı zamanda Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA) asli üyesidir.

TARİHÇİLİK VE YÖNTEM ÜZERİNE

Tarih yazmak, tarih yapmak kadar önemlidir.

Osmanlı tarihi üzerine yaptığı dikkat çekici çalışmalarla öne çıkan Prof. Dr. Ali Akyıldız, "Tarihçilik ve Yöntem Üzerine" adını verdiği ve tarihçilik mesleği ile tarihçiliğin yöntemine dair makalelerini bir araya getirdiği bu eseriyle tarih öğrencileri ve genç tarihçiler için bir rehber sunuyor. Osmanlı tarihi araştırmaları sırasında karşılaşılan bazı problemler ve bunlara dair çözüm yollarını içeren bu makaleler, tarih araştırmacıları için ufuk açıcı analizler içermektedir. Tarih yazımında yükselen trendlerden biri olan biyografi yazıcılığının Osmanlı dünyasındaki kısıt ve imkânları, hanedan tarihi çalışmanın problem ve tuzakları, tarih araştırmalarına temel teşkil eden belgelerin niteliği, güvenilirliği ve neyi söyleyip neyi söylemediği, Hicri-Miladi takvim uyarlamalarındaki hatalar ve bu sorunu aşmak için önerilen çözüm yolları, Yakınçağ Osmanlı sosyo-ekonomik tarihinde karşılaşılan kaynak sorunları gibi konular kitapta üzerinde durulan başlıklardan birkaçı.

Tarihçilerin ve tarihçiliğe adım atan genç araştırmacıların bu uzun ve meşakkatli yolda karşılaştıkları problemlere dikkat çeken bilgi ve analizlerle dolu bir el kitabı.

TARİHÇİLİK ve YÖNTEM ÜZERİNE

ALİ AKYILDIZ

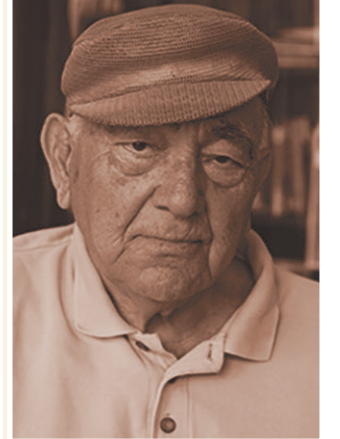
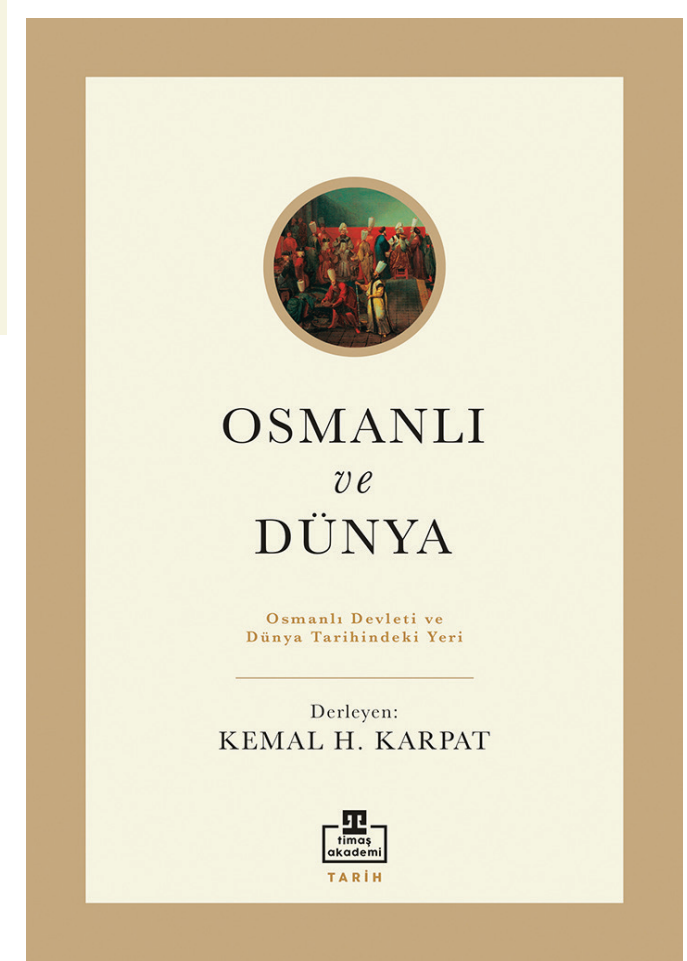
OSMANLI VE DÜNYA

“Osmanlı tarihi, tarih araştırmalarının üvey evladıdır.”

Osmanlı Devleti kuruluşundan çöküşüne kadar, çevresinde bulunan büyük güçlerle devamlı ilişkiler kurarak, gerektiğinde anlaşıp gerektiğinde çarpışarak altı yüzyıl boyunca varlığını sürdürmüştür. Bizans Devleti'nin varisi olarak kendini Roma Kilisesi'nin karşısında bulmuş ve bu kilisenin siyasi gücünü kaybetmesinde etkili olmuştur. Başka bir deyişle, Avrupa'daki milli devletlerin ortaya çıkışını kolaylaştırmıştır. Papalığın (ve Venedik'in) onbeşinci ve onaltıncı yüzyılın sonunda siyasi gücünü yitirerek yerini millî devletlere (Fransa, İngiltere) bırakmasında Osmanlı'nın büyük payı vardır. Yine Habsburg İmparatorluğu'nun tarihi de –yani Orta Avrupa tarihi–Osmanlı tarihinden ayrılamaz. Aynı husus onsekizinci yüzyıl sonrası Rusya tarihi için de geçerlidir. Kısacası, dünya tarihi Osmanlı tarihi olmadan eksik bir anlatı olacaktır.

Osmanlı tarihinin dünya çapında ilgi görmesi için belki de en mühim katkıları sunan Prof. Dr. Kemal Karpat'ın bir araya getirdiği Halil İnalcık, Stanford J. Shaw, Arnold Toynbee, William McNeil, Albert Hourani ve Charles Issawi'nin kaleminden Osmanlı ve dünya tarihine kapsamlı bir bakış.

Osmanlı Devleti'nin yalnızca dünya tarihindeki yerini değil, aynı zamanda modern tarihin oluşumundaki rolünü de ortaya çıkarmaya yönelik ilk girişimlerden biri: **Osmanlı ve Dünya**

**PROF. DR. KEMAL
KARPAT**

Dobruca'nın Babadağ kasabasında doğdu. İÜ Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra New York ve Washington üniversitelerinde siyasal ve sosyal bilimler alanında akademik çalışmalarına devam etti. Birleşmiş Milletler Toplumsal Araştırmalar Bölümü'ndeki görevinin ardından sırasıyla Montana Devlet Üniversitesi, New York Üniversitesi, Princeton Üniversitesi, Robert Kolej, Bilkent Üniversitesi, ODTÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi, Harvard Üniversitesi, Johns Hopkins Üniversitesi, Columbia Üniversitesi ve Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales gibi eğitim kurumlarında öğretim üyeliği ve yöneticilik faaliyetlerinde bulundu. Türk Araştırmaları Derneği ile Türk Araştırmaları Kurumu'nun başkanlıklarını yaptı. Orta Asya Çalışmaları Derneği'nin kurucu başkanlığından sonra Wisconsin Üniversitesi Orta Asya Çalışmaları Programı'nın bölüm başkanlığı görevinde bulundu (1989-1995). *International Journal of Turkish Studies*, *Central Asian Survey* ve *Journal of Muslim Minority Affairs* dergilerinin yayın kurullarında yer aldı. Romanya Bağımsızlık Madalyası ve Bükreş Üniversitesi Dimitri Cantemir Madalyası'yla ödüllendirildi. Rusya Kazan Bilimler Akademisi Onursal Üyeliği, Wisconsin Üniversitesi Hilldale Ödülü ve Türk Bilimler Akademisi Ödülü'ne sahip olan Karpat 20 ülkede yayımlanmış 100'ü aşkın makaleye ve çok sayıda kitabına imza attı. TBMM Onur Ödülü sahibi olan Karpat 20 Şubat 2019 tarihinde vefat etti.

NOÉMI LÉVY-AKSU FRANÇOIS GEORGEON

NOÉMI LÉVY-AKSU

Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nde yardımcı doçenttir. Doktorasını Sosyal Bilimlerde İleri Araştırmalar Okulu'nda (EHESS) tamamlamıştır (2010). 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başında İstanbul'daki kamu düzeni hakkındaki tezi 2013'te kitap olarak yayımlanmıştır (*Ordre et Désordres dans la Capitale Ottomane, 1879–1909*). Halihazırda araştırmaları Osmanlı İmparatorluğu son döneminde hukuk, adalet ve anayasa üzerine odaklanır. Osmanlı İmparatorluğu'nda polis, kamu düzeni ve adalet hakkında çeşitli makale ve kitap bölümleri yayımlamıştır.

FRANÇOIS GEORGEON

19 ve 20. yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye hakkında çalışmalar yapan bir tarihçidir ve Paris'teki Ulusal Bilimsel Araştırma Merkezi'nde (CRNS) Onursal Araştırma Direktörü'dür. Çok sayıda makale ve eserin yazarıdır. Bunlardan bazıları: *Abdülhamid II (2003)* ve *Sous le Signe des Réformes. Etat et Société de l'Empire Ottoman à la Turquie Kémaliste (1789–1939)* (2012). Ayrıca, Nicolas Vatın ve Gilles Veinstein ile birlikte *Dictionnaire de l'Empire Ottoman* (2015) başlıklı eserin editörlüğünü yapmıştır.

OSMANLI İMPARATORLUĞU VE JÖN TÜRK DEVRİMİ

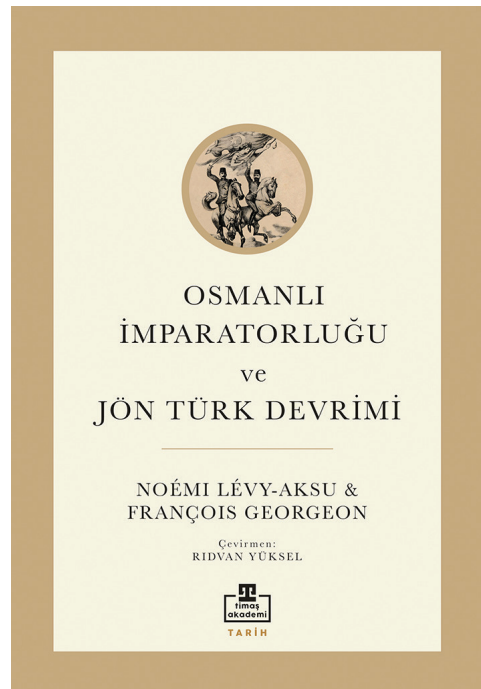
II. Meşrutiyet'i farklı açılardan anlamak için

1908 Jön Türk Devrimi, Osmanlı İmparatorluğu'nda, yankıları Orta Doğu ve Avrupa'da da hissedilecek olan yeni bir dönem başlatmıştır. Balkanlarda başlayan askerî isyan, Jön Türklerin siyasi taleplerinin ve toplumsal hareketliliğin başat rol oynadığı bir anayasal devrimi tetiklemiştir.

Osmanlı İmparatorluğu ve Jön Türk Devrimi, Balkanlar ve Anadolu'da devrimci coşkudan yerel ve merkezde artan gerilimlere geçişin çizgilerini çeken bu sürecin yeni bir değerlendirmesini sunuyor. 1908'in hemen sonrasındaki uzlaşmalar, başarı ve başarısızlıklara odaklanan ve yeni birincil kaynaklara dayanan bu kitap son dönem Osmanlı ve modern Türkiye tarihine bakışımıza esaslı bir katkı yapıyor.

"Jön Türk Devrimi, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşuyla taçlanan, ulus devlete giden yolu açan bir efsane olarak kutlanıyor. Bu nedenle, akademik dünya, 2008'den beri 1908 yılının ıstaplarından sonra yaşanan olaylara odaklanıyor. Noemi Levy-Aksu ve François Georgeon tarafından derlenen Osmanlı İmparatorluğu ve Jön Türk Devrimi, devrim sonrası düzeni biçimlendiren siyasi ve toplumsal dinamiklere ışık tutarak devrim sonrasının canlı ve dikkat çekici bir fotoğrafını çekiyor. Devrimci coşkudan yerelde ve merkezde artan gerilimli süreçlere vurgu yapan bu kıymetli özet, devrimin yüzüncü yılında yeni çalışmalara kapı aralıyor."

Prof. Dr. Zafer Toprak

THE OTTOMAN EMPIRE

600 yıllık imparatorluk bir kitapta

Osmanlı İmparatorluğu hakkında İngilizce bir ders kitabı olarak yazılan bu eser, iki ana bölümden oluşuyor: İlk bölümde imparatorluk tarihinde meydana gelmiş bütün büyük siyasi ve askerî olaylar aktarılıyor. İkinci bölümde ise ekonomi, hukuk, finans alanında faaliyet gösteren imparatorluk kurumları ve genel olarak devletin devamlılığını sağlayan kurumsal yapı ayrıntılı biçimde ele alınıyor.

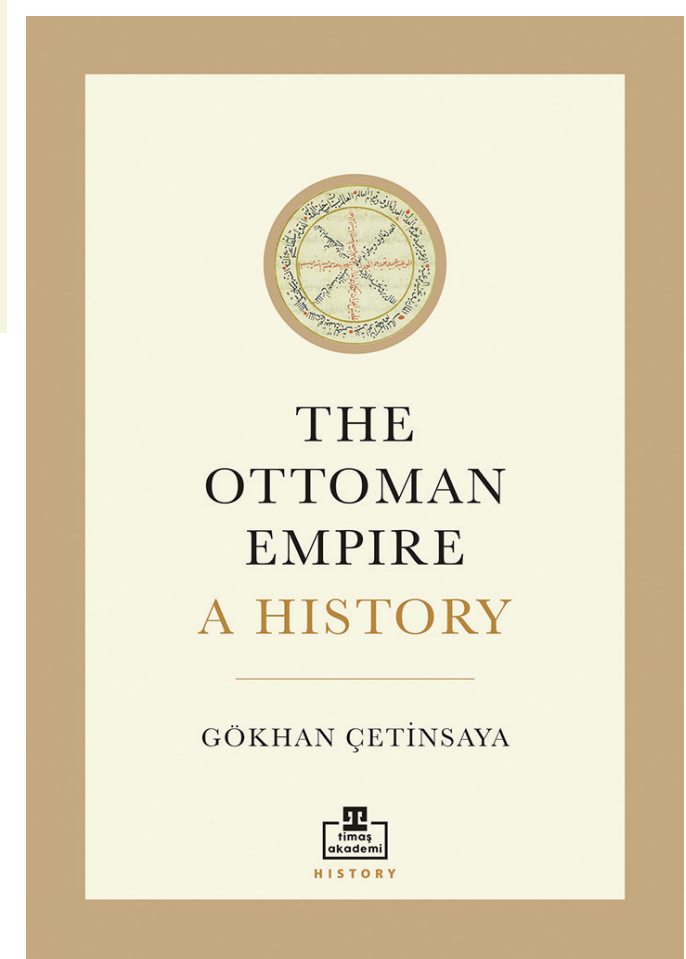
Akıcı bir üslupla kaleme alınan ve rahat okunan bu kitap Osmanlı İmparatorluğu hakkında sıkça gündeme getirilen birçok soruya cevap veriyor:

Diğer imparatorluklarla kıyaslandığında Osmanlı İmparatorluğu'nun dünya tarihindeki yeri nedir?

Osmanlı İmparatorluğu'nun bu kadar uzun süre ayakta kalabilmesinin sırrı nedir?

Osmanlı İmparatorluğu bir Batı Asya imparatorluğu muydu, yoksa Akdeniz devleti miydi?

Her bölümün başında o bölümün kapsadığı tarih aralığında meydana gelen olayların kronolojisinin verilmesi olaylara daha geniş çaplı bakmak imkânı vermesiyle dikkat çekiyor. Prof. Dr. Çetinsaya'nın bu eseri 600 yılı bir kitapta toplamasıyla Osmanlı Tarihine iyi bir başlangıç kitabı olarak öne çıkıyor.

**PROF. DR. GÖKHAN
ÇETİNSAYA**

1964'te İstanbul'da doğdu. 1985'te Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden mezun oldu. Yüksek lisansını aynı fakültede 1988'de tamamladı. University of Manchester Orta Doğu Araştırmaları Bölümünden doktor unvanını aldı (1994). Hacettepe Üniversitesi İİBF Kamu Yönetimi Bölümünde araştırma görevlisi (1986-1994), yardımcı doçent (1995-1999) ve doçent (1999-2002) olarak görev yaptı. İTÜ İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümünde çalıştı (2002-2008). 2005'te profesör oldu. University of London, SOAS (2001), Free University of Berlin, Institute for Turcology (2004) ve Woodrow Wilson International Center for Scholars'ta (Washington DC, 2007-2008) misafir araştırmacı olarak çalıştı. Amerika Ortadoğu Çalışmaları Cemiyeti (Middle East Studies Association of North America, MESA) 1994 Malcom H. Kerr Sosyal Bilimler Doktora Tez Ödülü Birinciliği ve İngiltere Orta Doğu Çalışmaları Cemiyeti (British Society for Middle Eastern Studies, BRISMES) 1995 Leigh Douglas En İyi Doktora Tezi Ödülü'nü kazandı. Çalışma alanları, Osmanlı ve Modern Türkiye Tarihi (19. ve 20. Yüzyıl), Ortadoğu Tarihi ve Siyaseti (19. ve 20. Yüzyıl) ve Türk Dış Politikası olan Çetinsaya'nın ulusal ve uluslararası birçok makale ve tebliğinin yanı sıra *Ottoman Administration of Iraq, 1890-1908* (London: Routledge, 2006, 2010) adlı bir kitabı yayımlanmıştır.

DR. MUHARREM VAROL

1979 ilkbaharında İstanbul'da dünyaya geldi. Ortaokul ve liseyi Fatih-Karagömrük'te Ahmet Rasim Lisesi'nde bitirdi. 1996'da girdiği Boğaziçi Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nden 2001'de mezun oldu. Aynı yıl yüksek lisans için başvurduğu Marmara Üniversitesi Tarih Bölümü'nde doktorasını on yıl sonra bitirdi. Çeşitli üniversitelerde ve kurumlarda çalıştı. İlmî ve popüler dergilerde makaleleri yayımlandı. *Islahat Siyaset Tarih* (2013), [2014 Prof. Dr. Işın Demirkent En İyi Tarih Çalışması Ödüllü], *İstanbul'da Türkistan Tekkeleri* (Okan Yeşilot-Yüksel Çelik ile beraber), *Tekke'de Zaman* (2017) ve *A Reader of Ottoman Official Phraseology* (2020), *Ali Kemal/Sabah Yazıları* (2023) adlı eserleri bulunmaktadır. Ayrıca, Kemal H. Karpat'ın *Osmanlı Devleti'nin Kısa Sosyal Tarihi* adlı çalışmasını yayına hazırlamış ve Şibli Numani'nin *Türkiye Mısır Suriye Bir Seyahatname* adlı Gregory M. Bruce tarafından Urduca'dan İngilizceye tercüme edilen eserini Türkçeye çevirmiştir. Osmanlı tarihine dair çalışmalarını hâlen sürdürmektedir.

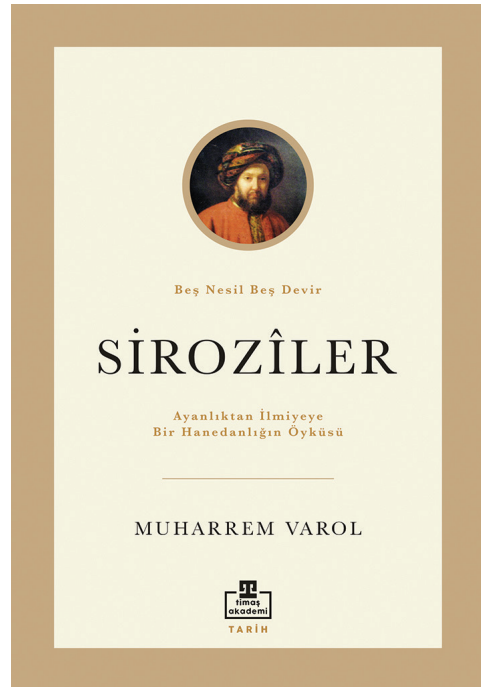
SİROZİLER

Ayanlıktan İlimiyeye Bir Hanedanın Öyküsü

Bugünkü Yunanistan sınırları içerisinde bulunan Siroz beş asır Osmanlıların elinde kalmış ve Rumeli'de tipik bir Osmanlı kentine dönüşmüştür. Çandarlıların ve Gazi Evrenosların fethettiği ve imar ettiği bu kadim şehrin son bir buçuk asrına ise "Siyavuşpaşazâdeler" damga vurmuştur. Osmanlılara hem tâbi hem de şerik olarak hareket eden bu ailenin en şöhretli âyânlardan biri olan Sirozî İsmail Bey 1808'de ordusuyla Davudpaşa sahrasına gelmiş ve Sened-i İttifak metnine imza atmıştır.

"Asilzâde" yaşantısı ile dikkat çeken Sirozî İsmail Bey'in varisi Yusuf Muhlis Paşa ise Tanzimat Fermanı okunduğunda İstanbul'dadır. Devletin merkezî otoritesinin arttığı ve yerel hanedanlıklarının gücünün azaldığı bir ortamda Sirozîler kendi bölgelerinde etkinliğini devam ettirmiştir. Sultan II. Abdülhamid'in devrilmesine yol açan II. Meşrutiyet'in ilanı için Yıldız Sarayı'na telgraf çekenler arasında Sirozîlerin torunları olan Müftüzâdeler de vardır. Bölgedeki İttihat ve Terakki oluşumu içerisinde güçlü bir damar olan Sirozîler ve Müftüzâdeler, Balkan Harbi sonrasında yurtlarını terk ederek payitahta göç etmiş ve faaliyetlerine burada devam etmiştir.

Dr. Muharrem Varol tarafından kaleme alınan bu çalışma, tamamen birincil kaynaklara dayanmakta, Osmanlı'dan Cumhuriyet'e evrilen sosyo-politik ve kültürel süreçler içerisinde aktif rol oynayan bu yerel hanedanlığa dair çok yeni ve orijinal bilgiler sunmakta ve Osmanlı tarihine bir de çevreden bakmanın ne derece önemli olduğunu vurgulamaktadır.

BALKANLARIN ŞEKİLLENME SÜRECİNDE III. ORDU

Hürriyet ateşini tutuşturan Osmanlı ordusunun tarihi...

Balkanların yeniden şekillendiği 1878-1912 arasındaki dönemde, III. Ordu teşkilatı, bölgedeki tüm gelişmelerde aktif bir merkez konumundadır. Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki tüm sınırlarını koruma görevi ve iç unsurların hareketlerini kontrol etme vazifesi III. Ordu'ya aittir. Bu büyük sorumluluk, III. Ordu'nun mümkün olan en geniş alanda, en büyük teşkilatla, en iyi eğitilmiş subaylarla ve en fazla asker mevcuduyla konumlanmasını sağlamıştır.

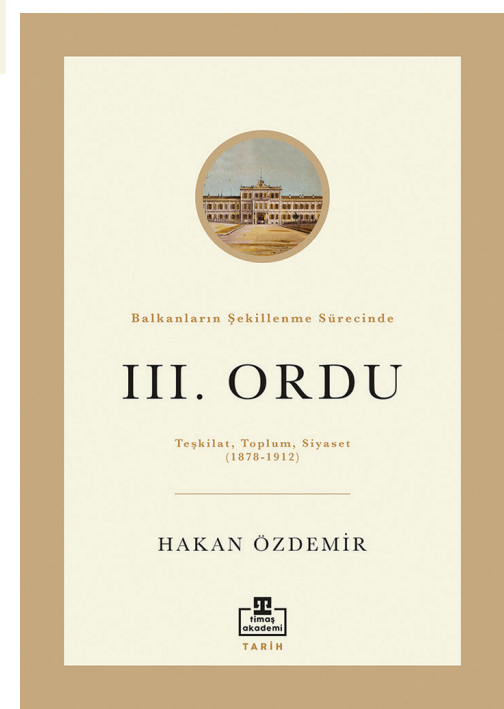
19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Osmanlı Devleti'nin Avrupa'daki topraklarını korumakla görevli olan III. Ordu'nun tarihini ilk defa tüm detaylarıyla kaleme alan Dr. Hakan Özdemir, Osmanlı teşkilat tarihine yaptığı önemli katkının yanı sıra III. Ordu'nun Osmanlı siyasi tarihinde büyük izler bırakan girişimlerini ve bu girişimlerin etkilerini de gözler önüne seriyor.

“Hakan Özdemir sadece Makedonya’da konuşlu III. Ordu’nun kurumsal tarihini değil, onun komitacılar karşı verdiği gayrinizami savaşı ve uzun süre isyanları bastırmakla uğraştıktan sonra kendisinin isyancıya dönüşmesinin hikâyesini başarılı bir şekilde anlatmaktadır.”

Prof. Dr. Mesut Uyar (Antalya Bilim Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı)

“Yakın Türkiye tarihi, Yakınçağ Osmanlı askerî tarihinin bıraktığı miras anlaşılmasından analiz edilemez. Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki topraklarını korumak ve kollamakla sorumlu III. Ordu ise Yakınçağ Osmanlı tarihinin en önemli kurumlarından biridir. Hakan Özdemir'in doktora tez çalışmasına dayanan bu kitap; aralarında Mustafa Kemal Atatürk'ün de bulunduğu Cumhuriyet'in kurucu kadrosu subayların yaşadığı ilk askerlik tecrübelerini, gayrinizami harp tarihimizi, Makedonya'da yaşanan ayrılıkçı hareketleri ve Cumhuriyet'e de miras kalan ordu-siyaset ilişkilerindeki gerilimlerin kökenini tarihî belgelere dayalı olarak değerlendirmek isteyen okuyucular için alanında öncü bir eserdir.”

Prof. Dr. Gültekin Yıldız (Milli Savunma Üniversitesi, Kara Harp Okulu Dekanı)

**HAKAN
ÖZDEMİR**

1970'te Antalya-Cevizli'de doğdu. 1991'de Yıldız Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği Bölümü'nü bitirdi. 1994'ten bu yana IBM (International Business Machines)'de çalışmakta ve Teknik Destek Hizmetleri Yöneticisi olarak görev yapmaktadır. Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi'nden 2012'de mezun oldu. Fatih Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Bölümü'nde yüksek lisans eğitimi aldı ve “Towards the Revolution of 1908: Assassination of Şemsi Paşa” isimli yüksek lisans tezi ile 2013 yılında mezun oldu. Aynı yıl Marmara Üniversitesi, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yakın Çağ Tarihi Bilim Dalı'nda doktora programına kabul edildi. Osmanlı coğrafyası başta olmak üzere kırk civarında ülkeye seyahat etmiş, tarihî ve kültürel mekanları yerinde inceleme fırsatı bulmuştur.

DR. ERTAN ÜNLÜ

1981 yılında Ünye’de doğdu. İlkokul ve ortaokulu burada tamamladı. 1998’de İstanbul Silivri Lisesi’nden mezun oldu. 2010 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü’nden mezun oldu. Aynı sene Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih (Yeniçağ Tarihi) Anabilim Dalı’nda yüksek lisans eğitimine başladı ve Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalı’na araştırma görevlisi olarak atandı. “Özeroğulları: 15-16. Yüzyıllar” adlı çalışmasıyla 2013’te yüksek lisans eğitimini tamamladı. Aynı yıl Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih (Yeniçağ Tarihi) Anabilim Dalı’nda doktora eğitimine başladı. “18. Yüzyılın İkinci Yarısında Merkez-Taşra Bağlamında Sarrafların İlişki Ağları: Bir Sosyal Ağ Analizi Yöntemi Denemesi” başlıklı teziyle 2020’de doktora eğitimini tamamladı. Ağustos 2022’de Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalı’na doktor öğretim üyesi olarak atandı. Halen aynı üniversitede öğretim üyesi olarak görevine devam etmektedir.

18. YÜZYILIN İKİNCİ YARISINDA OSMANLI’DA SARRAFLAR VE İLİŞKİ AĞLARI

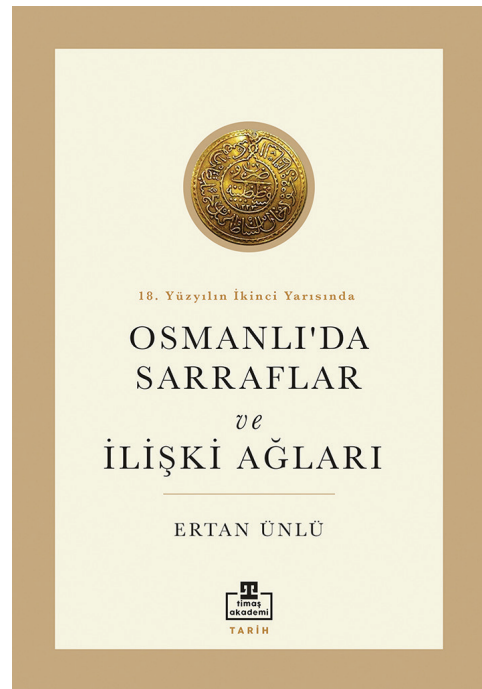
İmparatorluğun Bankasız Bankerleri Sarraflar

Osmanlı’da sarraflar, kurdukları finans ağlarıyla, modern bankacılığın gelişimine dek imparatorluğun mali açıdan Avrupa’yla bütünleşmesinde rol oynayan temel aktörlerdi. Bir anlamda sarraflar, paranın patronluğunu yapan, imparatorluğun bankasız bankerleriydi. Özellikle 16. yüzyılın ortalarından itibaren imparatorluğun nakit ihtiyacının giderek artması ve iltizam sisteminin yaygınlaşması, sarrafların hızla yükselmesine yol açtı. 17. yüzyılın sonlarından 19. yüzyılın ortalarına kadar olan dönemde sarraflar için adeta bir “altın çağ” yaşandı.

Ancak bu altın çağın bir de öteki yüzü vardı. İmparatorluğun parasal çarkını işletmek gibi bir işlev üstlenen sarraflar zaman zaman yol-suzluk ve ihanet gerekçeleriyle devletin takibine takılarak katle ve müsadereye uğradılar. Kitabın merkezini oluşturan iki aktör; Darbhâne-i Âmire sarrafı Bedros ile Sakızlı sarraf Dimitri’nin yükselişler ve düşüşler barındıran “çarkıfelek hareketliliğindeki” hayatları sarraflık kurumu ve bu kurumun 18. yüzyılda gördüğü işleve dair farklı bir bakış sunuyor.

- Bu dönemde sarraflar yalnızca finansör olarak mı işlev görmekteydiler? Devlet ve toplum nezdinde başka rolleri de var mıydı?
- Bağlantıda oldukları kişiler kimlerdi? Kurdukları ilişki ağları bağlamında Osmanlı toplumu ya da kendi cemaatleri üzerinde bir güç unsuru oluşturdular mı?
- Yönetici elitler arasında yaşanan iktidar savaşı ya da hizipleşmede sarrafların rolleri nelerdi? Bu çatışmalarda taraf mı oldular, yoksa kurban mı gittiler?
- Bedros’un katlinde Eflak voyvodası Mavroyani’nin dahli var mıydı?
- Esmâ Sultan’ın himayesi Dimitri’nin hayatını ve ölümünü nasıl etkiledi?

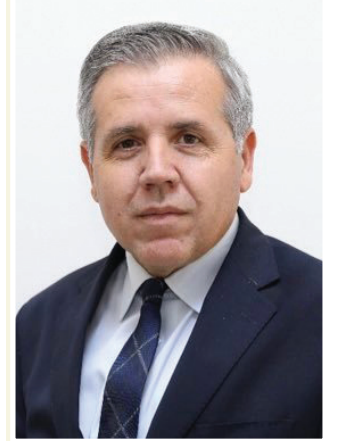
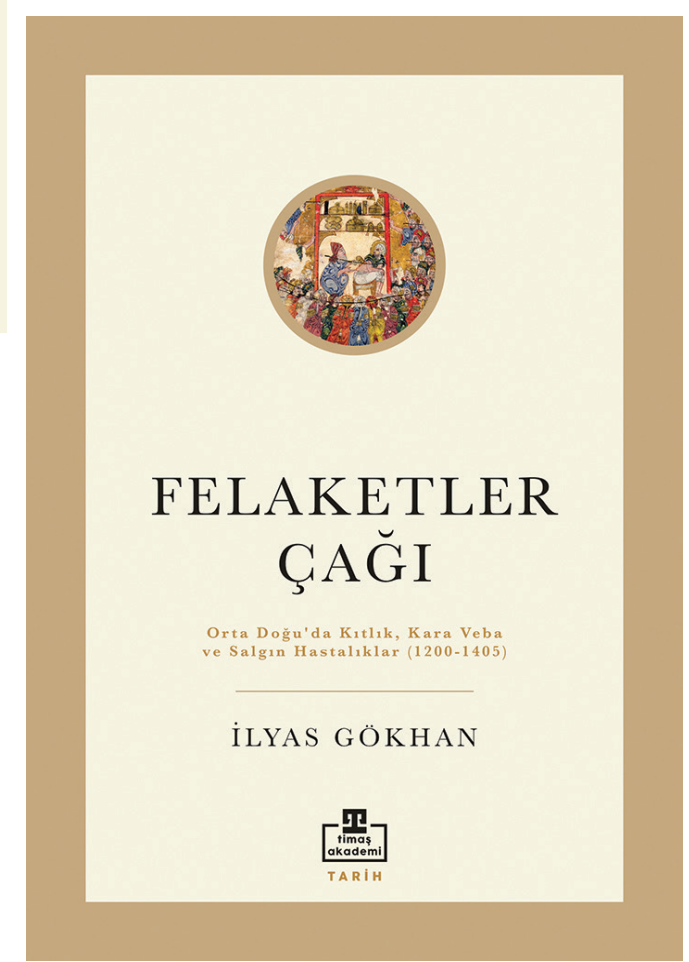
Dr. Ertan Ünlü devletle çalışmanın bedelini canlarıyla ödeyen Darbhâne-i Âmire sarrafı Bedros ile Sakızlı sarraf Dimitri örnekleri üzerinden bu meslek erbabının Osmanlı iktisadi, siyasi ve sosyal yapısı üzerindeki etkilerini analiz ediyor. Üstelik bunu sosyal bilimlerde yeni yeni kullanılmaya başlanan sosyal ağ analizi ile yaparak sarraflık mevzuuna bambaşka bir kapı aralıyor.

FELAKETLER ÇAĞI

Felaketler Çağı: Orta Doğu'da Kıtık, Kara Veba ve Salgın Hastalıklar (1200-1405) isimli bu çalışma, Türk etkisinin bin yıl sürdüğü Orta Doğu'yu, özellikle, 13. ve 14. yüzyıllardaki Mısır ve Suriye'yi merkeze almakla birlikte bu coğrafyanın geniş hinterlandında görülen kıtlık, Kara Veba ve salgın hastalıkları, bu hastalıkların yayılmalarını, etkilerini ve sonuçlarını anlatıyor. Bilhassa bir pandemi haline gelen Kara Veba'nın Asya'da çıkışı ile Avrupa ve Afrika kıtalarına yayılışını ayrıntılı şekilde ortaya koyuyor. Bunun yanı sıra söz konusu dönemlerde hüküm süren Eyyûbî ve Memlûk devletlerinin yönetici unsurlarıyla halkın yaşanan bu felaketler karşısındaki tutumlarını da gözler önüne seriyor.

Kıtık ve salgın hastalıkların kent, kasaba ve köylerin demografik yapısını nasıl etkilediğine değinen İlyas Gökhan; ölümler ve göçler nedeniyle Mısır'da tarım alanlarının, çiftliklerin ve köylerin terk edildiğini, kentlerde ise pek çok mal, mülk ve servetin sahipsiz kaldığı için devlet hazinesine aktarıldığını belirtiyor. Asırlar önce milyonlarca insanın ölümüne neden olan Kara Veba ile Covid-19 pandemisi arasındaki benzerliklere değinen İlyas Gökhan, her iki salgın arasında yüzlerce yıl olmasına rağmen ortak siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel sonuçlar doğurduğunun altını çiziyor.

**PROF. DR. İLYAS
GÖKHAN**

1966'da Kahramanmaraş'ta doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini doğduğu şehirde tamamladı. 1987'de Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümü'nden mezun oldu. 1994'te Erciyes Üniversitesi'nde yüksek lisans, 1998'de Fırat Üniversitesi'nde doktora eğitimlerini tamamladı. Millî Eğitim Bakanlığı'nın Mısır Cumhuriyeti'nden sağladığı bursla 1996-97 yıllarında Kahire Üniversitesi'nde araştırmacı olarak bulundu. 1993-2011 yılları arasında Kahramanmaraş Sütçüimam Üniversitesi Tarih Bölümü'nde araştırma görevlisi, yardımcı doçent ve doçent olarak çalıştı. 2011'de Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi'ne atandı ve 2014'te profesör oldu. Aynı üniversitede Tarih Bölüm Başkanlığı (2012-2017), Fen-Edebiyat Fakültesi Dekanlığı (2015-2017) ve Rektör Yardımcılığı (2015-2016) görevlerinde bulundu. 2017 yılında Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi'ne atandı. Bu üniversitede 2018-2021 yılları arasında Rektör Yardımcılığı yaptı. 2019'da atandığı İslami İlimler Fakültesi Dekanlığı'na devam etmektedir. İhşîdî, Fatımî, Selçuklu ve Memlûk devletlerinin tarihleri üzerine yayınlanmış makale ve kitapları bulunmaktadır.

DR. SİNAN ÇAKIR

1992 yılında Rize’de doğdu. 2010 yılında Rize Anadolu Lisesi’nden mezun oldu. 2010-2016 yılları arasında Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümünde lisans eğitimini tamamladı. Yüksek lisansını “1870 Beyoğlu Yangını ve Sonrasındaki İmar Faaliyetleri” adlı tezi ile 2019 yılında, doktora çalışmasını ise 2023 yılında “I. Meşrutiyet Dönemi Osmanlı Mebuslarıyla İlgili Prosopografik Bir İnceleme” başlıklı teziyle İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi’nde tamamladı. 2024 yılında çıkan Katja Hoyer’in “Kan ve Demir, Alman İmparatorluğu’nun Yükselişi ve Çöküşü (1871-1918)” adlı eserinin çevirisini yaptı. Tarih alanında İngilizce eserler çevirmekte ve akademik çalışmalarına devam etmektedir.

OSMANLI’NIN İLK MEBUSLARI

93 Harbi’nin Gölgesinde Osmanlı’nın İlk Meclisi, Tartışmalar ve Bağlantılar

Osmanlı’da meclis, seçim ve temsil mekanizmaları söz konusu olduğunda yapılan çalışmalar genellikle II. Meşrutiyet ile başlatılır. Oysa Osmanlı’nın demokrasi ve kurumsal bir meclis tecrübesi 1876’da ilk Osmanlı Anayasası olan Kanun-i Esasi’nin ilan edilmesi üzerine toplanan meclislere dayanır. Üstelik bu meclisler, düşünüldüğü gibi sembolik bir “Evet Efendim!” meclisi değildir, oldukça sert ve sorgulayıcı oturumlara şahitlik etmiştir. Nitekim I. Meşrutiyet’in ömrünün kısa olması biraz da bundan kaynaklanır.

93 Harbi’nin devam ettiği krizli günlerde Rusya ile Osmanlı arasındaki savaş durumunu görüşmek için yapılan bir meşveret meclisinde Meclis-i Mebusan’ı temsilen toplantıda bulunan İstanbul mebusu Astarıcılar Kethüdası Hacı Ahmet Efendi’nin Padişah II. Abdülhamid’in yüzüne karşı sarf ettiği “Siz bizim fikrimizi pek geç soruyorsunuz. Bize, felaketin önünü almak mümkün olduğu zaman müracaat etmeli idiniz. Meclis-i Mebusan kendi malumatı haricinde sebebiyet verilen bir halden dolayı mesuliyeti asla kabul etmez,” şeklindeki sözleri üzerine Meclis-i Mebusan olağan çalışma takvimini tamamlayamadan padişah iradesi ile kapatılır.

Meclis-i Mebusan’la ilgili çalışmalarda temel kaynak zabıt cerideleridir. Bu kitapta ise Dr. Sinan Çakır zabıt ceridelerinin ötesine geçerek seçim prosedürünü, meclis binasının hazırlanmasını, mebusların kimlik ve eğitimlerini, içerisinde buldukları cemiyetleri ve görev aldıkları idari birimleri, mebusluk öncesi ve mebusluktan sonraki kariyerlerini ayrıntılı biçimde inceliyor. Böylece bu Meşrutiyet anlatısında dönemin öznelere, yani mebuslar ön plana çıkıyor. Özellikle izledikleri sert muhalif tutumla dikkat çeken ve Meclis-i Mebusan’ın kapatılmasından sonra memleketlerine dönme zorunluluğuna uğrayan mebusların Yeni Osmanlılar ve Midhat Paşa ile olan bağlantıları ve bu ilk mebusların tatminkâr bir performans sergiledikleri ortaya koyuluyor.

OSMANLI'NIN BAĞDAT'TAKİ SON YILLARI

II. Meşrutiyet Döneminde Bağdat'ta Osmanlı İdaresi

Bağdat, İstanbul'a uzak görünse ve imparatorluğun doğu sınırında bulunsada Osmanlı idaresinin daima önemseydiği bir bölgeydi. Özellikle Tanzimat döneminden itibaren, Bağdat vilayetinin merkeze bağlı ve modern bir şehre dönüşmesi için bölgeye güçlü idareciler gönderildi. Tanzimat döneminin reformist devlet adamlarından Midhat Paşa, İttihat ve Terakki'nin troykasından Cemal Paşa, edebiyatımızın nüktedan kalemlerinden Süleyman Nazif muktedir Bağdat valilerinden sadece birkaçıydı. Osmanlı İmparatorluğu, Ortadoğu'nun kalbinde bulunan Bağdat'ı kendinden bir parça sayıyor ve kaybetmemek için elinden geleni yapıyordu. Doğal olarak, II. Meşrutiyet'in ilanı Bağdat vilayetini de derinden etkiledi.

İttihat ve Terakki Cemiyeti Bağdat'ta kontrolü nasıl ele geçirdi? "Devr-i sabık" denilen kadroya ne oldu?

1908, 1912 ve 1914 seçimlerinde Bağdat vilayeti Meclis-i Mebusan'a hangi mebusları gönderdi?

Osmanlı merkezî yönetimi bölgede iktidarını tahkim ederken vilayetin mutebarını olan eşrafla ne tür ilişkiler kurdu?

Bağdat ve Musul vilayetlerindeki petrol imtiyazı için hangi ülkelerin şirketleri mücadele verdi?

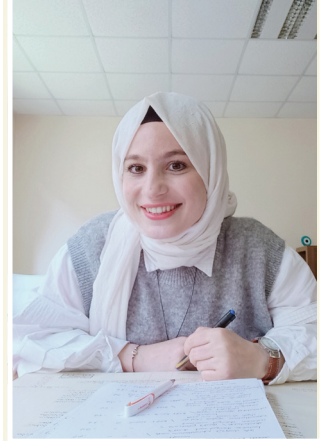
İttihat ve Terakki'ye muhalif Hürriyet ve İtilaf Fırkası bölgede örgütlenebildi mi?

İTC ülkenin içinde bulunduğu malî krize çözüm bulmak için toprak satmayı düşündü mü?

Aşiret liderlerinin seçiminde İstanbul'un müdahalesi oluyor muydu?

İlk Arap muhalifleri seslerini nasıl duyurdular?

Dr. Emine Şahin, Osmanlı'nın Bağdat'taki Son Yılları: II. Meşrutiyet Döneminde Bağdat'ta Osmanlı İdaresi (1908-1917) isimli bu çalışmada Osmanlı İmparatorluğu'nun Bağdat vilayetinde uygulamaya çalıştığı merkezîyetçi politikaları ve bu politikaların bölgedeki yansımalarını konu ediniyor. Bağdat vilayetini idari, sosyal ve siyasi açılarından inceleyerek II. Meşrutiyet dönemine dair genel bir profil çıkarıyor. II. Abdülhamid'in politikalarını eleştiren ve onun uygulamalarına karşı çıkararak farklı bir merkezileşme politikası izlemeyi amaçlayan yeni yönetimin, Bağdat vilayetinde bu hususta başarılı olup olmadığını tespit etmeye çalışıyor. Bunu yaparken de bölgedeki eşrafın ve halkın, yani Bağdatlıların sesine kulak veriyor.

**DR. EMİNE
ŞAHİN**

Lisans ve yüksek lisans eğitimini İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Tarih Bölümü'nde tam burslu olarak, doktora eğitimini ise 2022 yılında İstanbul Medeniyet Üniversitesi Tarih Bölümü'nde aldı. Doç. Dr. Özlem Çaykent'in danışmanlığında 2018 yılında tamamladığı "Arap gazeteci Selim Faris'in hayatı (1826-1908), faaliyetleri ve sosyal çevresi" başlıklı yüksek lisans tezi TÜBİTAK 2210-A Yurt İçi Yüksek Lisans Burs programı çerçevesinde desteklendi. Doç. Dr. Mert Sunar'ın danışmanlığında "II. Meşrutiyet Döneminde Bağdat'ta Osmanlı İdaresi (1908-1917)" başlığıyla hazırladığı doktora tezi 2022 senesinde tamamlandı. Doktora sonrası araştırmalarında son dönem Osmanlı Ortadoğusu'na ağırlık vermekle birlikte modernleşme sürecinde kent tarihi, mimarlık tarihi, sosyo-ekonomik tarih ve kültür tarihi üzerine de odaklandı. Akademik çalışmalarına 2017 senesinden itibaren Düzce Üniversitesi Tarih Bölümü'nde devam eden Dr. Öğr. Üyesi Şahin iyi derece Arapça ve İngilizce bilmektedir ve Osmanlıca'sı ileri seviyededir.

DOÇ. DR. YAKUP AKKUŞ

1978 yılında Erzurum’da doğdu. Lisans eğitimini Atatürk Üniversitesi, İktisat Bölümünde (2000), yüksek lisans eğitimini aynı bölümde İktisat Politikası bilim dalında (2003) tamamladı. Doktora çalışmasını, İstanbul Üniversitesi’nde, İktisat Tarihi alanında (2011) yaptı. Osmanlı iktisadi ve mali tarihi, vakıfların sosyoekonomik tarihi, emek tarihi, iktisat politikası ve suç ekonomisi gibi multidisipliner alanlarda eserler kaleme aldı. Halen İstanbul Üniversitesi, İktisat Bölümü, İktisat Tarihi kürsüsünde öğretim üyesidir. İpek ve Cihangir’in babasıdır.

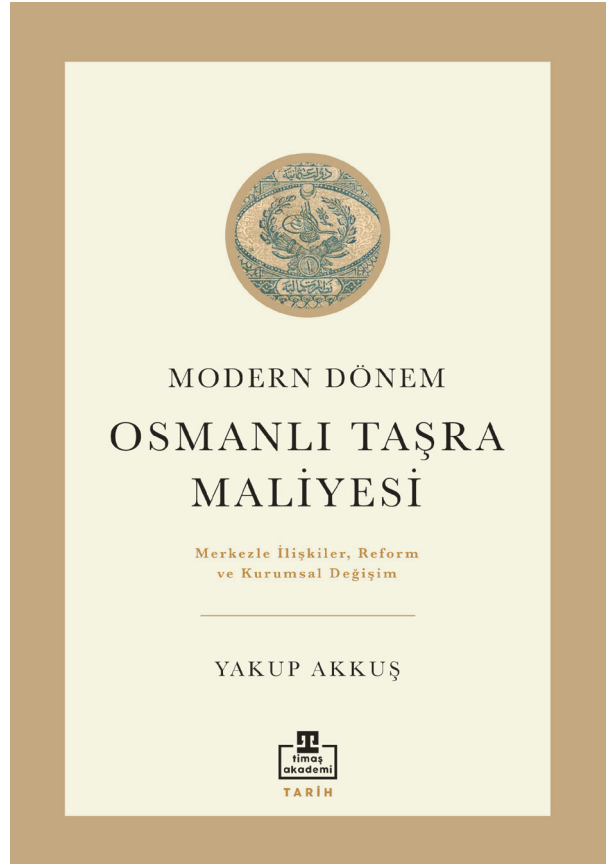
OSMANLI TAŞRA MALİYESİ

“Bir toplumun idari örgütlenme biçimi, kültürel yapısı, maliyesi ve diğer kurumları sadece merkezî yapılar ve formel düzenlemeler eşliğinde anlaşılabilir. Merkezi ayakta tutan, kimi zaman da altını oyan taşra, en az merkez kadar dikkate ve araştırılmaya değerdir.”

Yakup Akkuş **Modern Dönem Osmanlı Taşra Maliyesi** adlı bu kitapta, modern dönem (1864-1913) Osmanlı merkez maliyesi ile taşra maliyesi arasındaki ilişkileri ve devletin mali performansını dönemin diğer devletleri eşliğinde karşılaştırmalı biçimde ele alıyor. Osmanlı maliyesini merkez ve taşra arasındaki idarî-malî ilişkilere odaklanarak inceleyen kitap, literatüre yönetsel bir katkı yapıyor. Bu yöntem, Osmanlı malî reformlarının ve kurumsal değişim çabalarının, merkez maliyesinin altyapısını oluşturan ve malî performansın temel belirleyicisi olan taşra maliyesi ele alınmadan analiz edilemeyeceği görüşüne dayanıyor. Kitabın literatüre yaptığı teorik katkı ise -yine ilk defa- merkez ve taşra arasındaki idarî-malî bağımlılıktan kaynaklanan sorunlara odaklanması.

Akkuş’a göre sorunların temelini, Osmanlı vilayet idarelerinin 20. yüzyılın başlarına kadar tüzel kişilikten (idarî-malî özerklikten) yoksunluğu oluşturmaktadır. Bu merkezîyetçi idari tercihle bağlantılı biçimde Osmanlı taşrasında teknik-beşeri ve bürokratik yetersizlikler, merkezin denetim-yaptırım gücünün azlığı, asil-vekil sorunu, yolsuzluklar, işlem maliyetleri, vergi, para ve finansman sorunları, kaynakların etkisiz dağılımı, heterojen toplumsal yapı vd. karmaşık sorunlar yaşanmıştır. Nihayet bu kısır döngü, merkez ile taşra arasında kendini tekrarlayan ve birbirini besleyen fasit ilişkiler ağını ortaya çıkarmıştır. Modern Dönem Osmanlı’sının “fasit dairesi” adeta Klasik Dönem “adalet dairesi”nin yerini almış gibidir.

Yakup Akkuş, merkez ve taşra arasındaki bu sorunlu ilişkiler ağının Osmanlı’nın Avrupa karşısındaki iktisadî-malî geri kalmışlığını açıklamada işlevsel bir araç olarak kullanılabileceğini tartışıyor. Bu yaklaşım da kitabı, Osmanlı Tarihini Dünya Tarihi bağlamına oturtma çabasının bir parçası yapıyor.

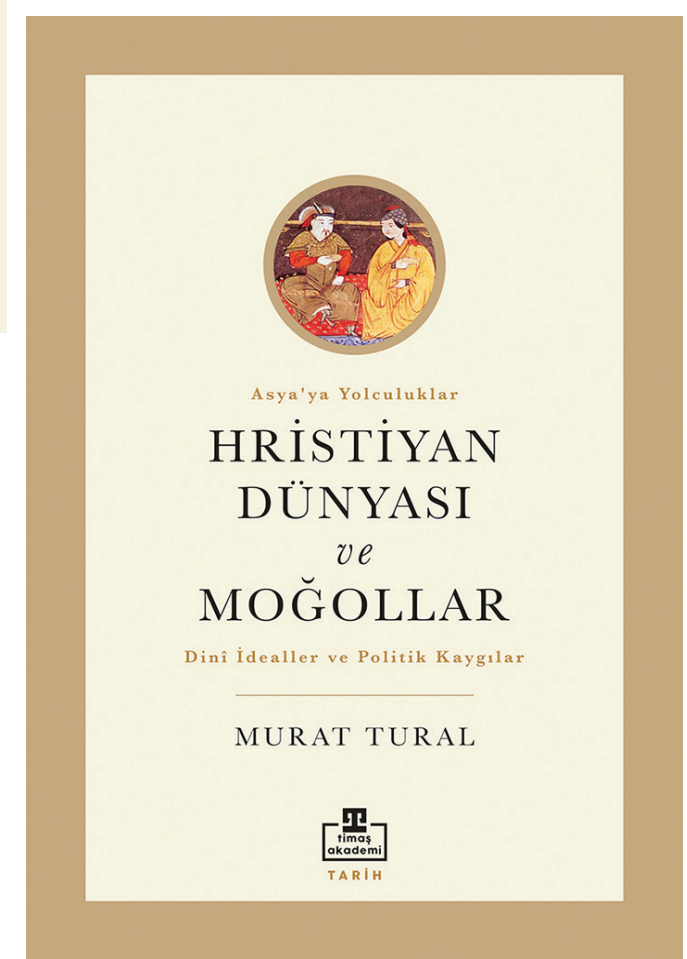
HRİSTİYAN DÜNYASI VE MOĞOLLAR

Çıplak Ayaklı Hristiyan Keşişlerin Moğolları İkna Mücadelesi

Yeryüzünde tarihin muhtelif zamanlarında öylesine önemli şehirler belirmiştir ki insanlar mesafeleri hiç düşünmeden uzun yollar kat ederek bu şehirlere ulaşmışlardır. Moğol çağına gelindiğinde ise o şehrin adı, eski Uygur başkenti yakınlarındaki Karakurum olmuştur.

Cengiz Han'ın liderliğinde Asya'yı ve İslam dünyasının önemli bir kısmını yerle bir eden Moğollar, Hristiyan Avrupa için hem gün geçtikçe yaklaşan bir tehdit unsuru hem de ezeli düşman Müslümanlara zarar vermeleri nedeniyle önemli bir müttefik haline gelmişlerdi.

Misyoner Hristiyan keşişler; Moğollarla nasıl diplomatik ilişkiler kurduklarını, bu ilişkileri canlı tutmak için ne gibi faaliyetlerde bulduklarını ve bu çabaların sonuçlarını kaleme aldıkları seyahatnamelere kaydetmişlerdir. Orta Çağ'da Doğu ve Batı medeniyetlerinin etkileşimi üzerine yaptığı çalışmalarla göz dolduran Doç. Dr. Murat Tural, *Hristiyan Dünyası ve Moğollar* adlı eserinde, bu seyahatnameleri ve diğer birincil tarihî kaynakları detaylı bir araştırma ile harmanlayarak tarihin hakkında çok az bilgiye sahip olduğumuz bu döneminin üzerindeki sis perdesini aralıyor.

**PROF. DR.
MURAT TURAL**

1986 Saruhanlı doğumlu olan Tural, lisans eğitimini 2004-2008 yılları arasında Erciyes Üniversitesi Yozgat Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde aldı. Yüksek lisansını 2010 yılında Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "Ortaçağ Doğu Hristiyanlığında Mistik Hayat" adlı teziyle tamamladı. 2015 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "Seyahatnamelere Göre Moğollar ve Katolik Dünyası: Dini İdealler ve Politik Kaygılar" adlı teziyle Doktor unvanını aldı. 2010-2016 yılları arasında Bozok Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde Öğretim Görevlisi olarak çalıştı. 2016 yılında Yardımcı Doçent unvanını alan Tural, hâlihazırda Ondokuz Mayıs Üniversitesi Çarşamba İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Tarih Bölümü'nde çalışmalarını sürdürmektedir. Yazar, evli olup bir kız evlat sahibidir. İngilizce ve Farsça bilen Tural'ın çeşitli makaleleri ile daha önce yayımlanmış iki adet kitabı bulunmaktadır. *Ortaçağ Doğu Hristiyanlığında Manastır Hayatı*, İstanbul (IQ Kültür Sanat Yay.) 2011. *Sütun Tepesinde Bir Ömür Aziz Simeon*, İstanbul (Arkeoloji ve Sanat Yay.) 2018.

DOÇ. DR. ÖZLEM GENÇ

1982 Samsun doğumlu olan yazar, lisans eğitimini 2003 yılında Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra, 2007 yılında Tokat Gazi Osman Paşa Üniversitesi'nde "Fransiskanların Orta Çağ Avrupası'ndaki Önemi ve Orta Çağ Avrupası'na Etkisi" başlıklı tezi ile yüksek lisans, 2012 yılında Ankara Gazi Üniversitesi'nde "Charlemagne ve Karolenj Rönesansı" başlıklı tezi ile doktora eğitimini tamamlamıştır. Ardından Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Latin Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde ikinci bir yüksek lisans eğitimi almıştır. "Birleşik Avrupa'nın Mimarı Şarlman ve Karolenj Rönesansı" ve "Orta Çağ'ın İlk Laik Biyografisi : Einhard Vita Karoli Magni" adlı kitapları bulunan yazar, 2013 yılından bu yana Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Evli ve bir çocuk annesidir.

ERKEN ORTA ÇAĞ AVRUPASINDA HAYAT

Türkiye'de Orta Çağ Avrupa tarihi üzerine yapılan çalışmalar genellikle Geç Orta Çağ'a odaklanırken Doç. Dr. Özlem Genç, bu eserinde Erken Orta Çağ Avrupası'nın önde gelen toplumlarından biri olan Franklar üzerine yoğunlaşmıştır.

Yazar, *Erken Orta Çağ Avrupasında Hayat* isimli bu çalışmada, Frankların tarih sahnesinde görülmeye başladıkları andan onları merkezî bir güç altında birleştiren Clovis'e kadar siyasi faaliyetleri, Roma İmparatorluğu ile ilişkileri ve en önemlisi Orta Çağ Avrupası'na etkilerini değerlendirmiştir. Bu etki, Clovis döneminde derlendiği düşünülen ve Frankların bilinen ilk yasaları olan *Pactus Legis Salicae* üzerinden incelenmiştir.

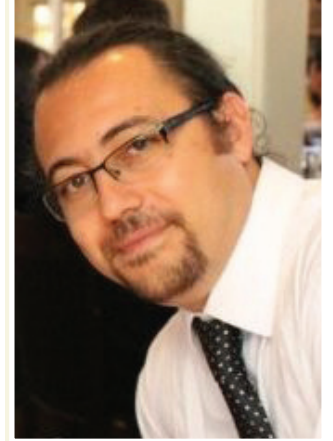
Metni orijinal dili Latince'den Türkçeye çeviren Özlem Genç, böylece ülkemizde hem kaynak azlığı nedeniyle yeterince bilinmeyen Erken Orta Çağ'ın hem de Frank tarihinin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır. Eser, Türkçe literatürde Erken Orta Çağ Avrupası hakkında önemli bir boşluğu doldurmaktadır.

OSMANLI HİLÂL-İ AHMER CEMİYETİ (1868-1911)

Kızılay / Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'nin kurulduğu ilk günden bu yana diğer cemiyetler ve sivil toplum kuruluşları arasında farklı bir önem taşıdığını söylemek mümkündür. Hilâl-i Ahmer Cemiyeti'nin tarihini okumak, gerek Osmanlı/ Türk modernleşme deneyiminin izlenmesi, gerekse Osmanlı'dan Cumhuriyet'e uzanan devamlılığın takibi gibi temel tarihsel problematikler için adeta bir laboratuvar ortamı sağlamaktadır. Cemiyetin, kuruluş döneminde yurt dışında kendisine muadil birçok topluluğa öncülük etmiş olması, bu cemiyetlerin Hilâl-i Ahmer ile karşılaştırmalı incelenmesiyle farklı toplumlardaki sivil toplum ve devlet arasındaki ilişkilerin ortak noktalarını yakalayabilme imkânı da doğmaktadır.

Bir sivil toplum kuruluşundan daha fazlası olan Kızılay'ın, yine bir kurum tarihinden daha fazlası olan tarihini okumak hem Osmanlı'nın ve Cumhuriyet'in kritik dönemlerine hem de günümüze uzanan toplumsal dinamiklere yönelik aydınlatıcı bir bakış açısı sunmaktadır.

DR. HÜSNÜ ADA

1979 yılında İzmir'de doğan Hüsnü Ada, ilk ve orta öğretimi Manisa'da tamamlamıştır. 1997 yılında burslu olarak girdiği Bilkent Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden 2001 yılında mezun olduktan sonra; tarih çalışmalarına duyduğu yakın ilgi sonucunda öncelikle Sabancı Üniversitesi Tarih Bölümü'nde tezli yüksek lisans eğitimini, akabinde 2004 -2011 yılları arasında Marmara Üniversitesi Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı'nda doktora eğitimini tamamlamıştır. Bu dönemde özellikle Türk modernleşmesi olgusunu sivil toplum-devlet ilişkileri bağlamında analiz etmeye yönelik çalışmalarda bulunmuştur. 2010-2012 tarihleri arasında ise dünyaca ünlü Stanford Üniversitesi İşletme Fakültesi'nde MBA eğitimi almıştır.

DOÇ. DR. MURAT YILDIZ

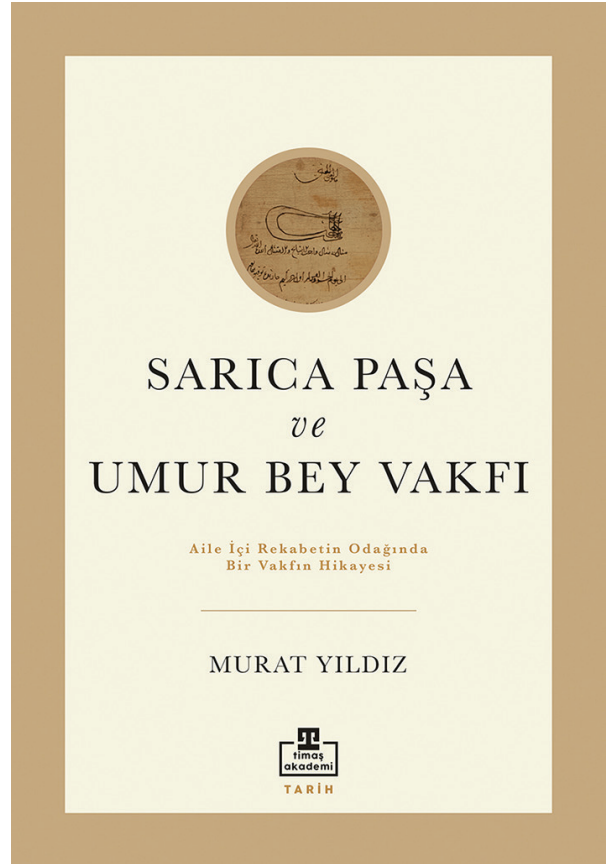
1975'te Ardahan'da doğan yazar, ilk ve ortaokulu Ardahan'da, liseyi ise İstanbul'da okudu. 1997'de Marmara Üniversitesi Tarih Öğretmenliği Bölümü'nde lisans, 2000'de aynı üniversitenin Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nde master ve 2008'de doktora eğitimini tamamladı. 2012'de doçentlik unvanını alan yazarın ulusal ve uluslararası dergilerde yayımlanmış birçok makalesi; yine ulusal ve uluslararası sempozyumlarda sunulmuş bildirimleri bulunmaktadır. Evli ve iki çocuk babası olan yazar İngilizce bilmektedir. Çalışmalarını Osmanlı devlet teşkilâtı ve vakıf sistemi üzerinde yoğunlaşan yazarın yayımlanmış çok sayıda eseri bulunmaktadır.

SARICA PAŞA VE UMUR BEY VAKFI

Vakıf malları üzerindeki kıyasıya rekabetin ilginç hikayesi...

Osmanlı Devleti ile neredeyse yaşıt bir aile olan Sarıca Ailesi, soyunu günümüze kadar devam ettiren köklü bir Türk ailesidir. Ailenin ilk mensupları (Sarimüddin Sarıca Paşa, Umur Bey, Ali Bey ve Mehmed Çelebi) devletin kuruluş dönemi ve imparatorluğa dönüşüm sürecinde önemli hizmetlerde bulunmuşlardır. Bu başarılı hizmetlerini takdir eden devrin padişahları aileye çok sayıda mülk bağışlamıştır. Aile; devletin bağışladığı bu mülklerin neredeyse tamamına yakınına vakfederek, asırlar boyu sürecek şekilde tekrar halkın hizmetine sunmuştur. Hem devlete hem de topluma yaptıkları bu hizmetlerinden dolayı Sarıca Ailesini "İmparatorluğun kurucu ailelerinden biri" olarak nitelemek, abartılı bir tanımlama olmayacaktır.

Bir gazi komutan vakfı olan Sarıca Paşa ve Umur Bey Vakfı, tarihî süreç içinde zamanın dalgalarını hissetse de kurucusunun arzuladığı gibi günümüze kadar ayakta kalmayı başarmıştır. Bu kitapta, arşiv belgeleri ışığında aile içi rekabetin odağında yer alan bir vakfın ilginç hikâyesini okuyacaksınız.

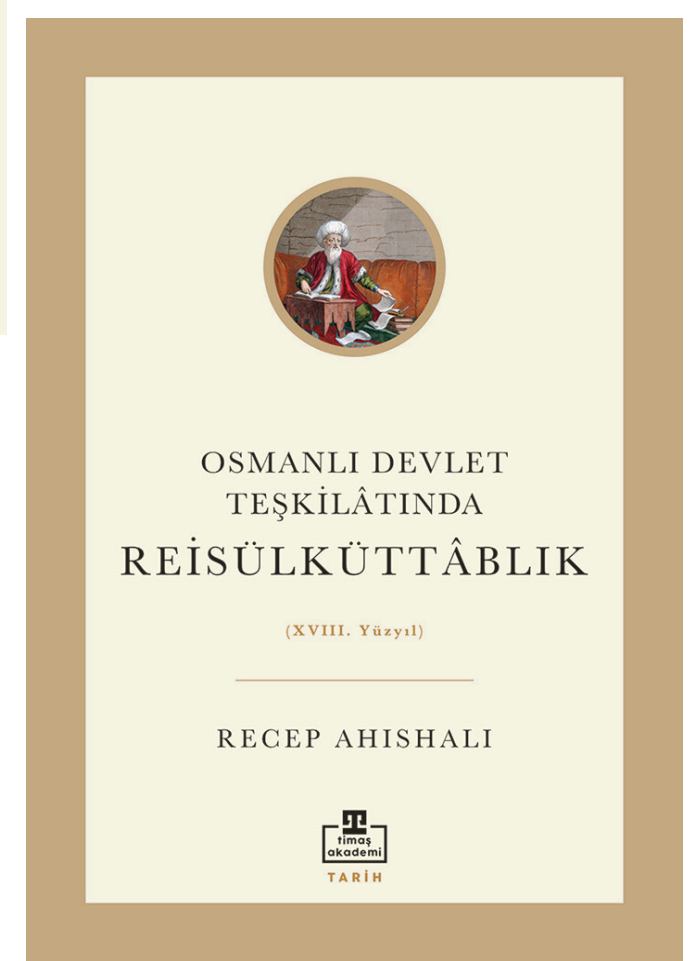

OSMANLI DEVLETİ TEŞKİLATINDA REİSÜLKÜTTÂBLIK

Osmanlı merkez bürokrasisi içerisinde zamanla önem kazanan makamlardan birisi olan reisülküttâblık için XVIII. yüzyıl, müessesenin klasik yapısına oturduğu bir devir olmuştur. Daha önce maliye haricindeki bürokratlar içinde daha çok ilmiye menşeli kimseler yer almakta iken XVI. yüzyılda reisülküttâblık artık kalemiye menşeli bürokratların yetişmesinde bir basamak ve yüzyıl sonlarına doğru profesyonel bürokratlar için yükselmenin başlıca unsurlarından biri haline gelmiştir.

Doç. Dr. Recep Ahışalı'nın *Osmanlı Devlet Teşkilâtında Reisülküttâblık (XVIII. Yüzyıl)* isimli eseri bu kurumun XVIII. yüzyılda geçirdiği dönüşüme ve artan önemine dikkat çekiyor. Üç ana bölümden oluşan çalışma, XVIII. yüzyılda reisülküttâblığın devlet teşkilâtı ve Osmanlı kültür hayatı içerisindeki yerine odaklanıyor. Reisülküttâbların XVIII. yüzyıldaki yetişme prosedürleri, menşeleri, tayin, azil veya yükselmelerinde rol oynayan faktörler, reisülküttâblığa bağlı kalemler ile reisülküttâblın iç işleri ve dış işlerindeki görevlerini etraflıca inceleyen yazar, bu makamın devlet teşrifatındaki yerini de ayrıca ele alıyor.

Reisülküttâblıktan Hariciye'ye dönüşüm süreci içinde Dışişleri'nin tarihî serüveni bu kitapta...

**DOÇ. DR. RECEP
AHİSHALI**

1965'te Giresun/Alucra'da doğdu. Alucra Lisesi'nden (1983) ve Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nden (1987) mezun oldu. Aynı yıl Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Osmanlı Arşivleri Daire Başkanlığı'nda göreve başladı. 1989 yılında Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'ne Araştırma Görevlisi olarak geçti. Yüksek lisans (1992) ve doktorasını (1999) Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü'nde tamamladı. Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde Yrd. Doç. Dr. olarak göreve başladı (2002). Daha sonra Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyet Tarihi alanında Doçentlik unvanını aldı. Halen Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Osmanlı Merkez ve Taşra Teşkilatı, Kurumlar Tarihi üzerinde çeşitli çalışmaları mevcuttur.

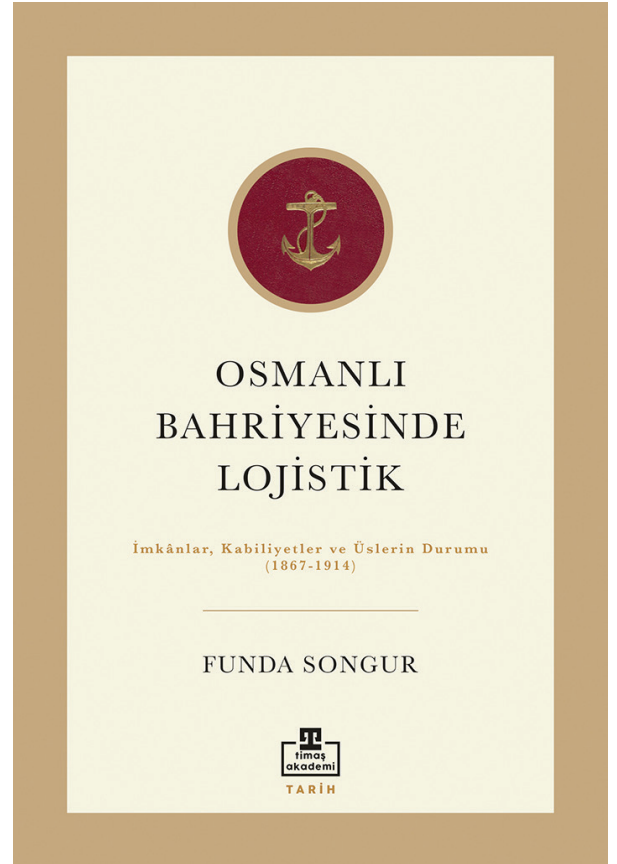
DR. FUNDA SONGUR

Yakın dönem sivil ve askeri denizcilik tarihi, şehir tarihi, kurumsal iktisat ve sürdürülebilir turizm alanlarında çalışmalar yapmaktadır. Turizm ve denizcilik şirketlerinde 15 yıllık iş tecrübesi sonrasında altı yıldır akademik kariyerine devam etmekte olup Dünya Denizcilik ve Taşımacılık Tarihi, Denizcilik Tarihi, Medeniyet Tarihi, İktisada Giriş, Yat ve Marina İşletmeciliği, Yönetim ve Organizasyon dersleri başta olmak üzere çeşitli alanlarda dersler vermektedir. Yüksek lisans eğitimini İsveç'te bulunan University of Kalmar, Baltic Business School'da, tarih doktorasını Bursa Uludağ Üniversitesi'nde tamamlamıştır ve aynı üniversitede iktisat alanında doktora çalışmalarına devam etmektedir.

OSMANLI BAHRİYESİNDE LOJİSTİK

Deniz yalnızca bir coğrafya değildir; geçmişle bugünü birbirine bağlayarak bundan bir gelecek kuran öğeler içerir. Dr. Funda Songur bu eserde Bahriye Nezaretî'nin kurulduğu 1867 yılı ile birçok askerî yaklaşımın farklılık arz etmeye başladığı 1914 yılları arasına odaklanarak Osmanlı Bahriyesinin lojistik imkân ve kabiliyetlerini ortaya çıkarıyor. "Modern donanmalar çağının başlangıcında Osmanlı Devleti'nde bahriye lojistiği nasıl yönetiliyordu?" sorusuna cevap arayarak Osmanlı Devleti'nin hüküm sürdüğü coğrafi sınırlar kapsamındaki donanma üslerinin modernleşme yeterliliğini inceliyor.

Kitapta aynı zamanda Osmanlı sularında seyir halinde bulunan yabancı devletlerin donanma gemileri tarafından gerçekleştirilen lojistik faaliyetler de inceleniyor ve tarafların imkân ve kabiliyetlerini kıyaslama olanağı sunuluyor.

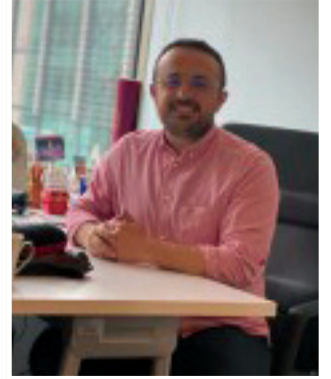
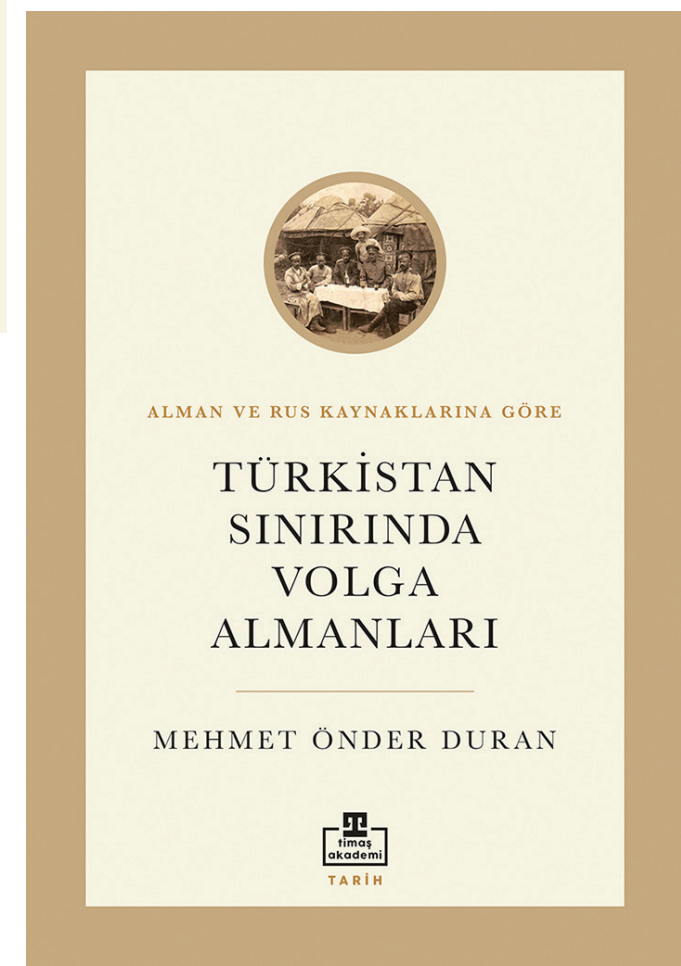

TÜRKİSTAN SINIRINDA VOLGA ALMANLARI

II. Yekaterina'nın Osmanlı Devleti'nden elde edilen toprakları tarıma açarak ülke ekonomisine katkı sağlama düşüncesi Alman topraklarından Rusya'ya göç fikrini doğurdu. Rusya'nın askerî modernizasyonunda öncü rol oynayan Almanlar, bir bakıma Türk tarihini de etkiledi. 1828-1829 Osmanlı-Rus Savaşı'nda, 1856 Kırım Harbi'nde, 93 Harbi ve Birinci Dünya Savaşı'nın Kafkas Cephesi'nde görev aldılar. Ordunun ilerleyişi sırasında tahrip edilen Türk şehirlerinde altyapının restorasyonunu üstlendiler.

Almanların Volga çevresindeki varlıkları Ekim Devrimi'nden sonra da sürdü. 1924 yılında Volga Almanları Otonomisi kuruldu, 1941'e gelindiğinde ise İkinci Dünya Savaşı'nın etkisiyle Volga Almanları Sibiry'a ve Kazakistan'a sürüldüler.

Dr. Mehmet Önder Duran, Almanca ve Rusça birincil kaynaklara dayanarak hazırladığı bu çalışmada Rusya topraklarında azınlık olarak yaşayan Almanların siyasi, dini, sosyal, kültürel ve ekonomik konumlarını inceliyor. II. Yekaterina'nın 1763 Manifestosu'ndan 1941 Büyük Sürgünü'ne uzanan dönemde Volga Almanlarının tarihini mercek altına alıyor.

**DR. MEHMET
ÖNDER DURAN**

2010 yılında Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü'nden mezun oldu. Yüksek lisans eğitimini aynı üniversitede Türk Tarih Kurumu Bursiyeri olarak tamamladı. Doktora çalışmalarını da yine Türk Tarih Kurumu Bursiyeri olarak neticelendiren Duran, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Moskova Devlet Pedagoji Üniversitesi'nde dil eğitimi aldı ve Moskova arşivlerinde Türkistan tarihi üzerine araştırmalar yaptı. 2018-2019 eğitim-öğretim yılında TÜBİTAK 2214-A Araştırma Projesi ile Berlin Freie Universität, Osteuropa Institut'ta bir yıl boyunca misafir araştırmacı olarak görev aldı. Bahsi geçen süre içerisinde Zürih ve Basel'deki arşivlerde Türkistan tarihine dair araştırma ve incelemelerine devam etti. 2013'ten bu yana görev yaptığı Uşak Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nde "Alman ve Rus Kaynaklarına Göre Türkistan Sınırında Volga Almanları" adlı teziyle doktora derecesini aldı. Halen Uşak Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü, Genel Türk Tarihi Ana Bilim Dalında Araştırma Görevlisi Dr. olarak çalışmaktadır. İyi derecede İngilizce, Almanca, Rusça ve orta derecede Fransızca bilmektedir.

AKADEMİ BİYOGRAFİ

AKADEMİ BİYOGRAFİ AKADEMİ BİYOGRAFİ AKADEMİ BİYOGRAFİ

AKADEMİ BİYOGRAFİ AKADEMİ BİYOGRAFİ AKADEMİ BİYOGRAFİ

AKADEMİ BİYOGRAFİ AKADEMİ BİYOGRAFİ AKADEMİ BİYOGRAFİ

AKADEMİ BİYOGRAFİ AKADEMİ BİYOGRAFİ AKADEMİ BİYOGRAFİ

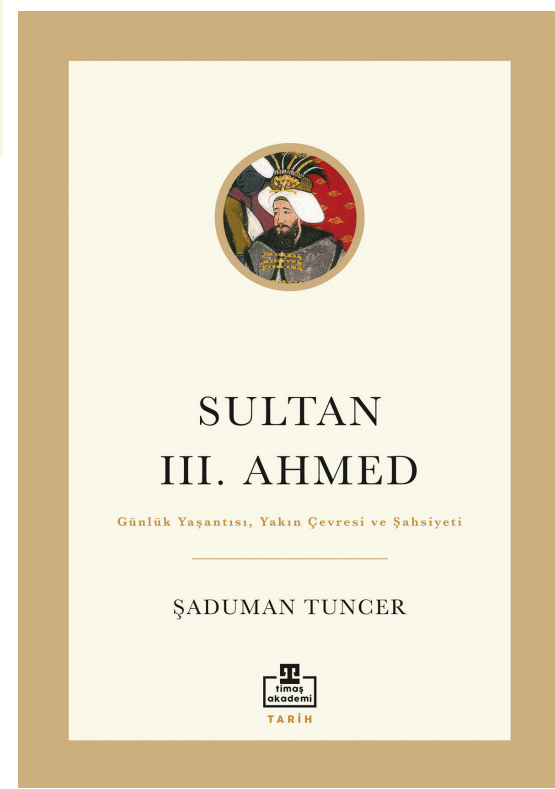
AKADEMİ BİYOGRAFİ AKADEMİ BİYOGRAFİ AKADEMİ BİYOGRAFİ

SULTAN III. AHMED

İsyanların Gölgesinde Bir Osmanlı Sultanı: III. Ahmed

18. yüzyılın başından itibaren 27 yılı aşkın saltanat süren III. Ahmed'in (1703-1730) şehzadelik ve saltanat yılları, Osmanlı sarayındaki padişah merkezli günlük hayatı ve patronaj ilişkilerini yarım asırlık bir zaman aralığında göstermesi bakımından önemlidir. Sultan'ın hayatındaki değişim ve devamlılık trendlerinin peşine düştüğünde ise saltanatının son 12 yılına tekabül eden Lale Devri'ne has unsurların hakikaten bu devre özel olup olmadığı sorusu meydana çıkar. Zira III. Ahmed'in yaşam tarzı ve muhitini etraflıca incelemeden ne Nevşehirli Damad İbrahim Paşa devri hadiselerini yorumlamak, ne padişahın muhalifleriyle ilişkilerine dair tespitlerde bulunmak, ne de yöneticilerin günlük yaşantısını anlamak mümkündür.

Elinizdeki eser, tam da bu motivasyon ile Osmanlı padişahlarının "kişi" eksenli ele alındığı müstakil çalışmalara ait literatüre katkı sağlamayı hedeflemektedir. III. Ahmed'in hemen hemen her konudaki tutumunda, yönelimlerinde ve tercihlerinde değişim ve devamlılık unsurlarını tespit eden Şaduman Tuncer yalnızca padişahın hayatını değil bir devrin biyografisini kaleme almıştır. III. Ahmed'in yetiştiği muhit, şehzadelik yılları ve ona taht yolunu açan olaylar, 1703'te kanlı bir isyanla başlayan 27 yıllık saltanatı, yakın çevresinde siyaseti yönlendirici güce sahip olan figürler, günlük hayat pratikleri, yaşam alanları, eğlence dinamikleri, bireysel ilgileri, rutinleri, merasimlere katılımı, "aile" çevresi, kalabalık haremdeki kadınlar ve çocuklar, hanedan üyeleriyle ilişkileri gibi konular hakkında etraflıca tespitlerin bulunduğu *Sultan III. Ahmed*, Şaduman Tuncer'in kalemıyla bugüne kadar yapılan çalışmalar arasında en kapsamlı III. Ahmed biyografisi olma özelliği taşımakta ve bu anlamda literatürde büyük bir boşluğu doldurmaktadır.

**DR. ŞADUMAN
TUNCER**

1980 yılında Kastamonu'da doğdu. 2002 yılında Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nden onur derecesi ile mezun oldu. 2011 yılında "The Ottoman Imperial Festival of 1675: An Attempt at Historical Contextualization" başlıklı teziyle yüksek lisans ve 2022 yılında "Bir Padişaha Yakından Bakmak: Günlük Yaşam ve Yakın Çevre Üzerinde Sultan III. Ahmed'in Hayatı" başlıklı teziyle doktora derecesi aldı. TÜBİTAK-BİDEB'in desteğiyle 2014-2015'te 1 yıl süreyle University of London, School of Oriental and African Studies'te misafir araştırmacı olarak bulundu. Uzun yıllar İstanbul Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi Tarih bölümlerinde araştırma görevlisi olarak çalıştı. İngilizce ve Fransızca bilen yazarın çalışmaları, erken modern Osmanlı siyasi ve müessese tarihi ve biyografi yazımı üzerine yoğunlaşmaktadır. Evli ve bir çocuk annesidir.

DR. LALE UÇAN

İstanbul doğumlu Lale Uçan, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden mezun olduktan sonra yüksek lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde tamamladı. Bu süreçte, "Ottoman Kırklareli and its Hinterland in the 19th Century" başlıklı tezini hazırladı. 2008 yılında "II. Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Basında Kadın Öncüler, İstanbul" (Güldane Çolak'la birlikte) başlıklı eseri kaleme aldı. 2011 yılında İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı'nda doktora eğitimine başladı. "Son Halife Abdülmecid Efendi'nin Hayatı: Şehzâdelik, Velihtlık ve Halifelik Yılları" isimli doktora tezini 2019 yılında tamamladı. Halen Dr. Öğretim Üyesi olarak Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde görev yapmaktadır. Osmanlı sosyal-beşerî ilimler, Osmanlı müesseseleri-medeniyeti, Osmanlı kültür tarihi, Osmanlı'da kadın ve çocuk konularında araştırmalarına devam etmektedir.

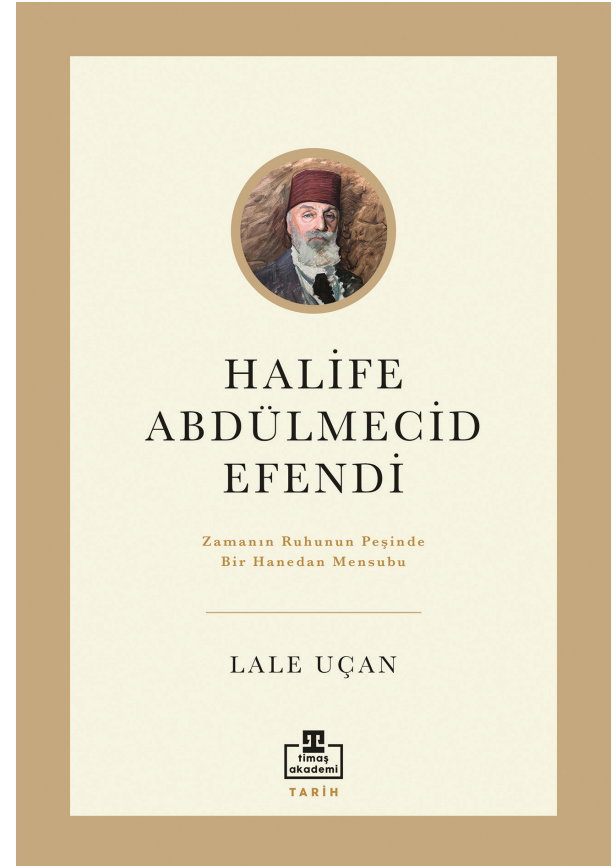
HALİFE ABDÜLMECİD EFENDİ

Zamanın Ruhunun Peşinde Bir Osmanlı

Osmanlı'nın son halifesi Abdülmecid Efendi, ölümünün üzerinden geçen 70 küsur yıla rağmen hâlâ birçok yönüyle konuşulmaya devam ediyor. Lale Uçan bu çalışmayla bizlere yalnızca bir şahsiyet olarak Abdülmecid Efendi'yi değil, aynı zamanda Topkapı'dan Beşiktaş'a taşınan Osmanlı Sarayı'nı, oradaki hayatı ve ilişkileri, Harem çalışanları arasındaki dengeleri, değişen algıları da anlatıyor.

Çalkalanan siyasi hayatla birlikte kısmen sarayla içli dışlı kısmen de bağımsız gelişip büyüyen sanat çevrelerine, entelektüel topluluklara ve onları oluşturan dinamiklere de önemli bir yer verilen bu kitapta Abdülmecid Efendi'nin, bu sanat muhiti ile oldukça samimi bir ilişki içerisinde olduğunu, hatta bu muhit tarafından dönüştürüldüğünü görüyoruz.

Dr. Lale Uçan, Halife Abdülmecid Efendi'nin aldığı eğitimi, arkadaşlarını, dostlarını, okuduğu eserleri ve kurduğu ilişki ağlarını kültürel ve çevresel dinamiklerle çözümlenerek ele alıyor. Tüm bunların yanında Abdülmecid Efendi ve ailesinin vatandan ayrılışları, artlarında kalan eşyalar, resim ve müzik icra ettikleri malzemeler ve bir anda sessizleşen Harem odaları da tüm detaylarıyla anlatılıyor.

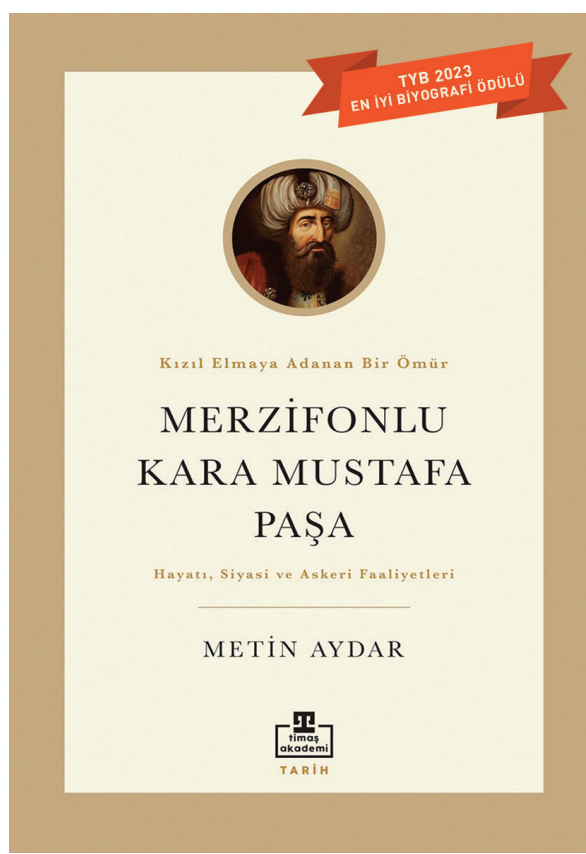
MERZİFONLU KARA MUSTAFA PAŞA

İmparatorluğun Kaderini Değiştiren Paşa'nın çalkantılı hayat hikâyesi...

25 Aralık 1683... Sultan'ın, canının alınması için gönderdiği celladın elindeki kemende boynunu uzatan orta yaşlı bir adam... Merzifonlu Kara Mustafa Paşa... Çoğu tarihçi tarafından Osmanlı Devleti'nin talihini tersine döndürdüğü iddia edilen II. Viyana Kuşatması'nda Osmanlı ordusunun başındaki isim. Dolayısıyla bozgunun en büyük müsebbibi...

Dr. Metin Aydar bu eserde, yedi yıl boyunca Osmanlı Devleti'nin sadrazamlık mührünü taşıyan ve devlete sayısız hizmetler yapmış olmasına rağmen II. Viyana Bozgunu nedeniyle devletin talihini tersine çeviren isim olarak damgalanan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın hayatını tüm yönleriyle ortaya koyuyor. Öncelikle Paşa'nın çocukluk yılları ve Köprülü ailesinin himayesine girişinden başlayarak Osmanlı devlet mekanizmasının basamaklarını hızla tırmanışına doğru ilerliyor. Ardından, Kara Mustafa Paşa'nın Osmanlı Devleti'ni eski şaşaalı günlerine döndürmek için sadrazam olarak harcadığı çabaları etraflıca inceliyor.

Paşa'nın tarihte yer edinmesini sağlayan II. Viyana Kuşatması da çalışmada oldukça detaylı bir şekilde ele alınıyor. Kuşatmanın öncesi, kuşatma sırasında yaşananlar ve sonrası bütün ayrıntılarıyla gün yüzüne çıkarılıyor. Dr. Metin Aydar, Paşa'yı siyasi ve askerî yönlerinin yanı sıra bir Osmanlı eliti olarak da inceliyor. Türkiye Yazarlar Birliği tarafından 2023 yılının "En İyi Biyografi Ödülü"nü kazanan eser Türk tarihinin en tartışmalı şahsiyetlerinden biri olan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa'nın hayatını tüm safhalarıyla gözler önüne seriyor.

**DR. METİN
AYDAR**

2014 yılında lisans eğitimini tamamlayarak Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden mezun oldu. "Risâle-i Tedbîr-i 'Umrân-ı Mülkî: Osmanlı Devleti'nde İktisat İlmine Dair Bir Risale" başlıklı teziyle aynı üniversiteye bağlı Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde yüksek lisansını tamamladı. Doktorasını yine aynı enstitüde 2022 yılında "Merzifonlu Kara Mustafa Paşa (1634-1683)" başlıklı teziyle aldı. Erzurum Teknik Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmakta olan Aydar, Osmanlı siyasi ve diplomasi tarihinin yanı sıra yazma eserler üzerine çalışmalarına devam etmektedir.

DR. KÜBRA FETTAHOĞLU

1989 yılında İstanbul'da doğdu. 2009'da Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nden mezun oldu. 2012'de aynı bölümde yüksek lisans eğitimini tamamladı. 2020 yılında İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Tarih Bölümü'nde savunduğu "Ahmed Cevdet Paşa'nın Hayatı ve Siyasî Faaliyetleri (1823-1895)" başlıklı teziyle doktor unvanını aldı. 2019 yılında yayımlanan "Rasathane-i Âmire (1868-1922)" başlıklı eseriyle 2020 TÜBA-TESEP Fuat Sezgin Özel Ödülü'ne layık görüldü. 2015 yılında Kırklareli Üniversitesi Tarih Bölümü'nde başladığı araştırma görevliliğine halen devam etmektedir.

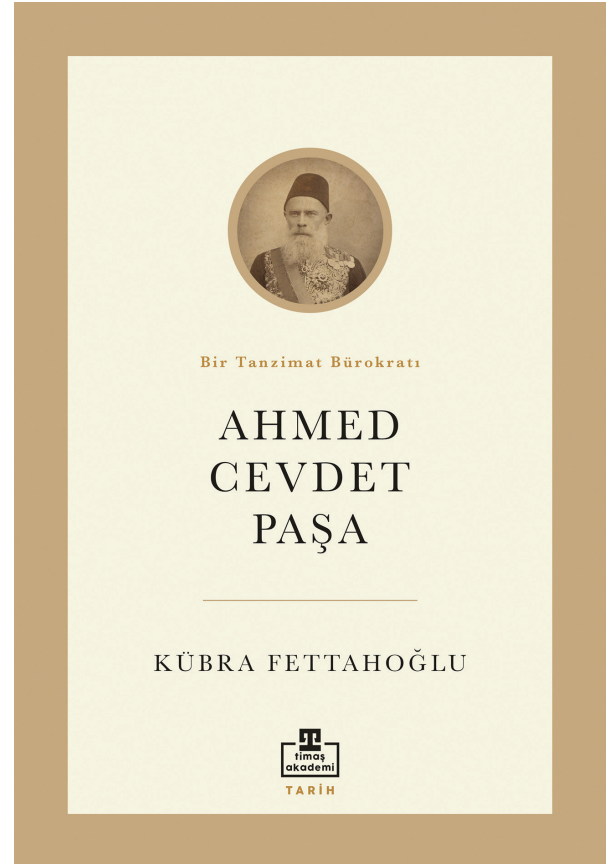
BİR TANZİMAT BÜROKRATI AHMED CEVDET PAŞA

*Tarihi Yapan ve Yazan Bir Osmanlı Bürokrati:
Ahmet Cevdet Paşa*

Ahmed Cevdet Paşa... İmparatorluğun en uzun yüzyıllı olarak adlandırılan 19. yüzyılda, devletin üst düzey kadrolarında görev alıp ömrünü Tanzimat hükümlerinin uygulanarak Osmanlı Devleti'nin ayağa kaldırılmasına adanmış bir devlet adamı ve bir tarihçi...

Kaleme aldığı tarih metinleriyle kendinden sonraki dönemde Osmanlı tarihinin ana kaynaklarından biri haline gelen ve olayların ele alınışına ve yorumlanmasına kendi bakış açısına göre yön vermeyi başaran Ahmed Cevdet Paşa...

Dr. Kübra Fettahoğlu, *Bir Tanzimat Bürokrati Ahmed Cevdet Paşa* isimli bu kapsamlı çalışmada önemli bir devlet adamı ve tarihçi olan Ahmed Cevdet Paşa'yı ezber bozacak bilgiler ve yorumlar eşliğinde ayrıntılı bir şekilde ele alıyor. Fettahoğlu'nun değerlendirmeleri, Türkiye'de Osmanlı tarih yazıcılığının pek çok noktada yeniden ele alınması gerektiğini ayrıntılı örneklerle ortaya koyuyor.

HEKİMOĞLU ALİ PAŞA

Paşalar Çağının Şeyhülvüzerası...

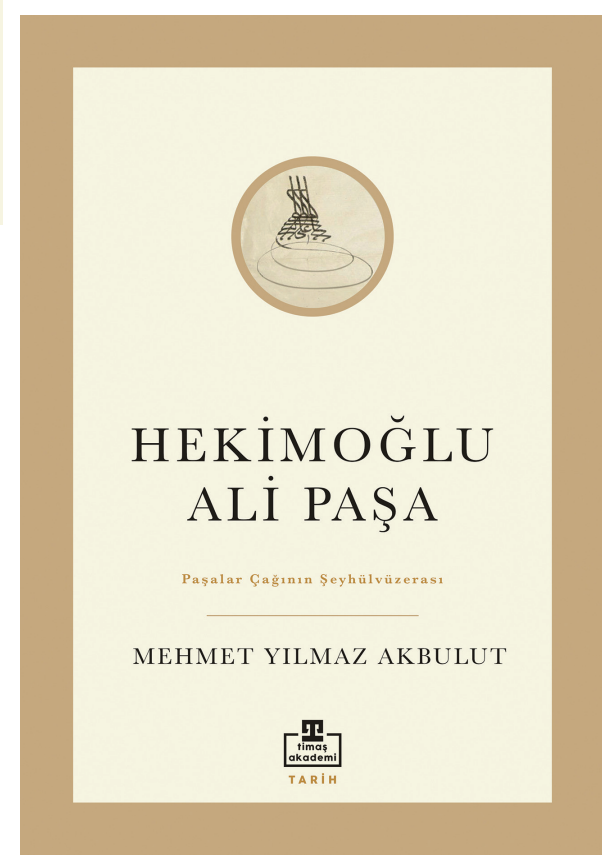
*Ol tabîb-i illet-i devlet ki bu târihde
Hekîmi oldu sadre kanûn-ı şifâi bu Ali*

[H. 1144 / M. 1732]

Hekimoğlu Ali Paşa, XVIII. yüzyılda üç kere sadaret makamına gelmiş, Osmanlı İmparatorluğu'nun siyasi ve sosyal dönüşümlerine şahit olmuş ve bunlara yön vermiş bir devlet adamıdır. Yetmiş yılı aşan ömrü boyunca, Bosna'dan Adana'ya, Tebriz'den Kahire'ye, Girit'ten Trabzon'a, imparatorluk coğrafyasında ayak basmadığı pek az yer bırakan Ali Paşa savaşlarda ve idari alanda elde ettiği başarılarla, sıhhatine hanel geldiği düşünölen devletin adeta hekimi olmuştur.

Ali Paşa'nın biyografisini XVIII. yüzyıl için bir pencere olarak kullanan eser, bu çağda siyasi otoritenin muktedir sadrazamlar tarafından devralındığını, sadaret makamının siyasi meşruiyet zemininin ve icraat kabiliyetinin diğere iktidar odakları karşısında kuvvet kazandığını, Ali Paşa'nın da bu "paşalar çağının" şeyhülvüzerası (vezirlerin şeyhi) olduğunu iddia ediyor.

Mehmet Yılmaz Akbulut'un *Hekimoğlu Ali Paşa/Paşalar Çağının Şeyhülvüzerası* başlıklı eseri gerek zengin kaynak kullanımı gerek anlatı kuvvetiyle, Osmanlı tarih ve biyografi yazıcılığında önemli bir merhale teşkil edecek, hem tarihçiler hem de tarih ve biyografi meraklılarının faydalanacağı bir eser olacaktır.

**DR. MEHMET
YILMAZ AKBULUT**

1990 yılında İstanbul'da doğdu. 2013'te Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nden mezun oldu. 2015'te aynı bölümde yüksek lisans eğitimini tamamladı. 1722-1729 yılları arasında Osmanlı-İran Savaşlarını ve bu savaşların Avrupa-Rusya diplomasisindeki yerini incelediği yüksek lisans çalışması 2017 yılında Libra Kitap tarafından "The Scramble for Iran: Ottoman Military and Diplomatic Engagements during the Afghan Occupation of Iran, 1722-1729" başlığıyla basıldı. 2020 yılında İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Tarih Bölümü'nde savunduğu "XVIII. Yüzyıl Osmanlı Siyasi ve Sosyal Örgüsünde Bir Devlet Adamı Biyografisi: Hekimoğlu Ali Paşa (1689-1758)" teziyle doktor unvanını aldı. Hâlâ aynı üniversitede Doktor Öğretim Üyesi olarak ders vermekte ve akademik çalışmalarını sürdürmektedir. Almanca ve İngilizce bilen yazarın çalışmaları, erken modern dönem Osmanlı siyasi ve diplomatik tarihi ve devlet adamı biyografileri üzerine yoğunlaşmaktadır. Evli ve bir çocuk babasıdır.

DR. KASIM HIZLI

1985 yılında Tarsus'ta doğdu. 2004 yılında Tarsus Cengiz Topel Lisesi'nden, 2008 yılında Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde "Louis Sabuncu ve Sultan II. Abdülhamid'e Sunduğu Layihalar" başlıklı teziyle 2014 yılında yüksek lisansını tamamladı. "Paris Büyükelçisi Salih Münir Paşa'nın (Çorlu) Hayatı ve Faaliyetleri (1857-1939)" başlıklı teziyle 2020 yılında aynı enstitüden doktora derecesi aldı. 2010 yılından beri TC Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı'na bağlı Osmanlı Arşivi'nde (İstanbul) çalışmakta ve II. Abdülhamid dönemi saray idaresi, basın rejimi ve diplomasi tarihi konusunda çalışmalarını sürdürmektedir. "İstanbul'un Ulaşım Projeleri (1856-1920)" (İETT Yayınları, 2015) ve "Yıldız Sarayı'nda Muhafız Bir Gazeteci Mâbeyn Mütercimi Louis Sabuncu (1891-1908)" (Türk Tarih Kurumu Yayınları, 2022) adlı iki kitabı yayınlamıştır.

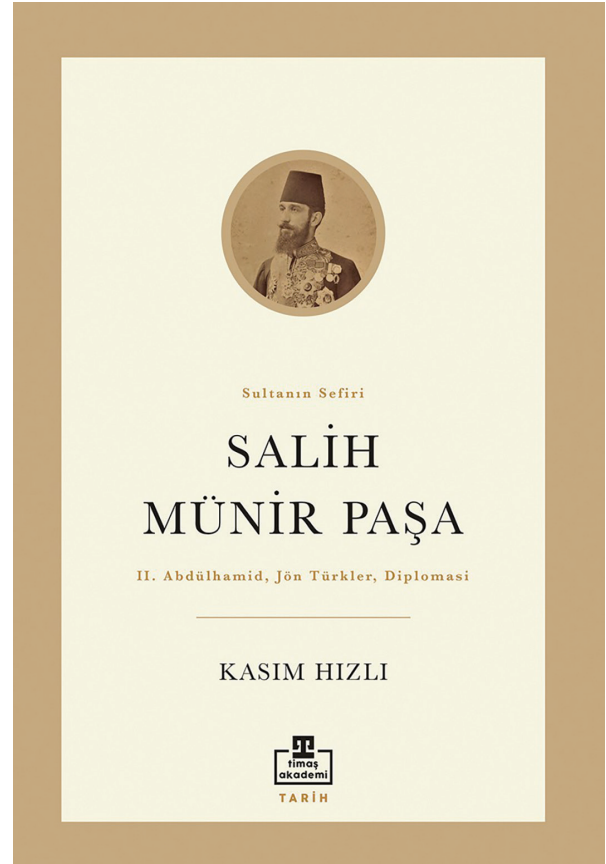
SALİH MÜNİR PAŞA

Bir "Jön Türk Avcısı"

Salih Münir Paşa, Osmanlı devlet adamı, şair ve besteci Mahmud Celaleddin Paşa'nın oğludur. Genç yaşında devlet hizmetine girmiş ve kısa sürede yükselmiştir. Babasının 1891'de Ticaret ve Nafia Nazırı olmasından sonra onun yerine Bursa valiliğine getirilmiş ve 1897 yılına kadar bu görevde kalmıştır.

Salih Münir Paşa II. Meşrutiyet sonrasındaki iktidar ve söylem değişikliğinin gölgesinde kalmışsa da Osmanlı diplomasisinin önemli bir figürüdür. II. Abdülhamid döneminde Paris sefirliği görevinde bulunmuş ve kendisine sıradan bir elçi olmanın ötesinde, ülkeden "fıraden" Jön Türklerin payitahta geri dönmelerini sağlamak ve meşrutiyet yanlısı paşaların yurt dışındaki faaliyetlerini önlemek gibi özel görev verilmiştir.

Dr. Kasım Hızlı, geniş bir arşiv taraması ve titiz bir çalışma sonucunda ortaya koyduğu *Sultanın Sefiri Salih Münir Paşa* adlı bu eserde II. Abdülhamid döneminin nüfuzlu bürokratlarından Salih Münir Paşa'nın hayatını ve özellikle Paris'teki elçilik yıllarını ele alıyor. II. Meşrutiyet sonrasında siyaset sahnesinden çekilmek zorunda kalan Salih Münir Paşa'yla ilgili iddiaları tarafsız bir gözle inceliyor ve Osmanlı'nın son dönemine iz bırakmış bu diplomatı ön kabullerden uzak ve nesnel bir şekilde değerlendirerek tarih yapbozunda bir parçayı daha yerli yerine yerleştiriyor.

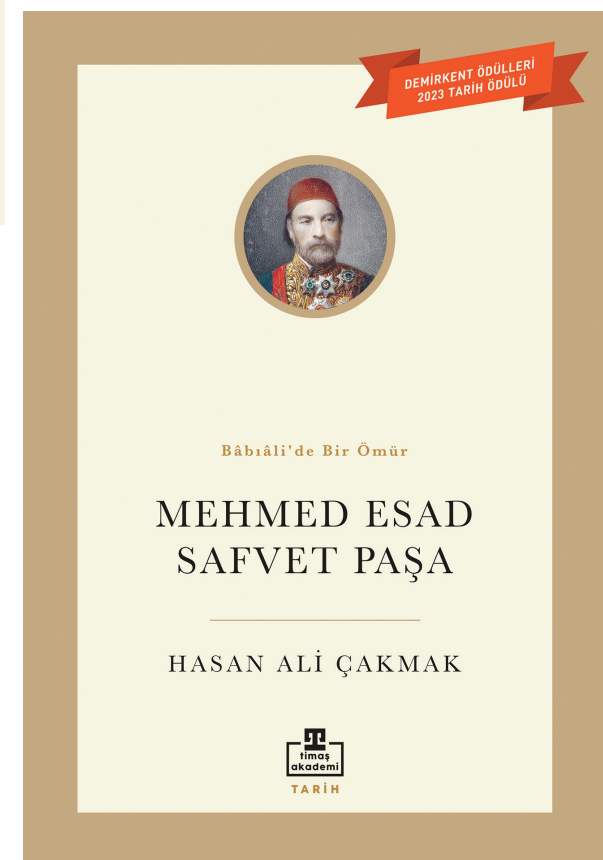
MEHMET ESAD SAFVET PAŞA

“En uzun yüzyıl”ın en yakın tanığı: Mehmet Safvet Paşa

19. yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu için oldukça çalkantılı bir dönemdir. Devlet bir yandan içerideki isyanlarla uğraşırken diğer yandan da “Büyük Güçlerin” siyasi ve askerî müdahalelerine karşı koymak durumunda kalmıştır. İmparatorluğun ayakta kalması için gerekli görülen reformların hayata geçirilme süreci de Osmanlı bürokrasisinde farklı tecrübelerin yaşanmasına neden olmuştur.

Bu eser, Sultan II. Mahmud döneminde Osmanlı bürokrasisine dâhil olup bürokratik basamakları yavaş ama emin adımlarla tırmanarak Sultan II. Abdülhamid döneminde sadrazamlığa yükselen Mehmed Esad Safvet Paşa'nın hayatını ele almaktadır. III. Selim ve IV. Mustafa haricinde 19. yüzyılda Osmanlı tahtına çıkan bütün padişahlara hizmet eden Safvet Paşa, İmparatorluğun bu asırda yaşadığı değişim ve dönüşümün önemli tanıklarından biridir.

Dr. Hasan Ali Çakmak, Bâbîâli'de Bir Ömür: Mehmed Esad Safvet Paşa isimli bu çalışmasıyla, Osmanlı arşiv belgeleri ve ikincil literatürün yardımıyla Safvet Paşa'nın hayatını ve bürokratik kariyerini tüm detaylarıyla ortaya koyuyor. Demirkent Eğitim ve Araştırma Vakfı'nın verdiği 2023 Prof. Dr. Işın Demirkent Tarih Ödülü sahibi bu eser, Safvet Paşa'nın yaşamı üzerinden 19. yüzyıl Osmanlı tarihini farklı bir açıdan okuma imkânı sunuyor.

**DR. HASAN ALİ
ÇAKMAK**

1989 yılında dünyaya geldi. İlk ve öğrenimini Zonguldak'ta tamamladı. 2013 yılında Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nden Onur Derecesi ile mezun oldu. Yüksek lisans ve doktora eğitimlerini tam burslu statüde Türkiye Diyanet Vakfı'na bağlı İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Tarih Bölümü'nde tamamladı. Lisans eğitimi süresince TÜBİTAK'ın doğrudan bursiyerleri arasına girdi ve 2008-2022 yılları arasında 14 yıl boyunca bursiyer statüsünü korudu. Yüksek lisans tezinin gözden geçirilmiş baskısı “Meclis-i Âli-i Hazâin: Teşkilat Yapısı ve Faaliyetleri (1860-1866)” adıyla 2023 Haziranı'nda Çizgi Yayınevi'nden çıkmıştır. Yakınçağ Osmanlı müesseseleri, tarihsel biyografi ve son dönem Osmanlı sosyal ve mali tarihi alanlarında araştırmalar yapan Çakmak, meslek yaşamına Bitlis Eren Üniversitesi Tarih Bölümü çatısı altında araştırma görevlisi olarak devam etmektedir.

DR. SERAP SUNAY

4 Ekim 1976 tarihinde Balıkesir’de doğdu. 1999’da İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü’nden mezun oldu. 2007’de “II. Abdülhamid Döneminde Balıkesirli Mülki Görevliler Hakkında Bir İnceleme (Sicill-i Ahval Kayıtlarına Göre 1879-1909)” adlı tez çalışmasıyla yüksek lisansını, 2015’te “Damat Mehmed Ali Paşa’nın Hayatı ve Siyasi Mücadelesi (1813-1868)” başlıklı teziyle doktorasını tamamladı. 1999 yılında başladığı çalışma hayatına, çeşitli öğretim kurumlarında devam etti. 2004 yılından itibaren Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı öğretim kurumlarında görev yaptı. 2015 yılında Doktor Öğretim Üyesi olarak atandığı Balıkesir Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı’nda görev yapmakta olan yazarın son dönem Osmanlı Devleti sosyo-ekonomik tarihi, hanedan tarihi, saray hizipleri ve biyografi alanlarında yayınlanmış makaleleri bulunmaktadır.

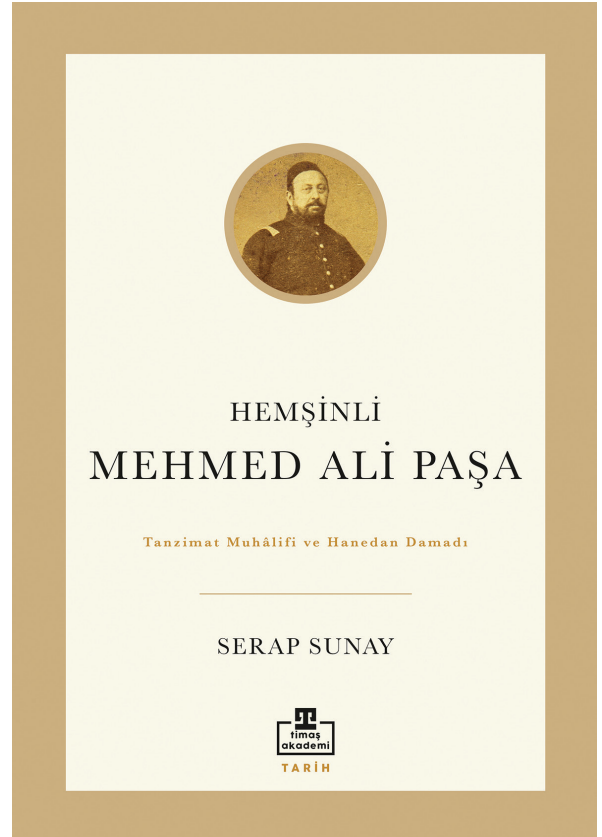
HEMŞİNLİ MEHMED ALİ PAŞA

Reform Çağı’nda Geleneğin ve Sarayın Muhafızı: Damat Mehmed Ali Paşa

Sultan II. Mahmud’un kızı, hanedanın tek şairesi Adile Sultan’la evlenerek hanedan damadı sıfatını kazanan Hemşinli Mehmed Ali Paşa, üç padişah (Sultan II. Mahmud, Sultan Abdülmecid ve Sultan Abdülaziz) dönemi ni idrak etmiş bir devlet adamıdır. Siyaset hayatı boyunca altı kez kaptan-ı deryalık, iki kez seraskerlik, bir kez de sadrazamlık vazifesini ifa etmiştir.

Dr. Serap Sunay, *Hemşinli Mehmed Ali Paşa: Tanzimat Muhâlifî ve Hanedan Damadı* başlıklı eserinde, Tanzimat Dönemi’nin en önemli devlet adamlarından biri olan fakat literatürde baş rakibi Mustafa Reşid Paşa kadar öne çıkmamış ve üzerine müstakil herhangi bir çalışma yapılmamış Damat Mehmed Ali Paşa’nın hayatını ve siyasi mücadelesini anlatıyor. Özellikle Sultan Abdülmecid dönemine damga vuran Hemşinli Mehmed Ali Paşa’nın askeri ve siyasi sahadaki pek çok faaliyetini, dünya görüşünü, olaylara dahlini, muhitini, nüfuzunu, ailesini ve mal varlığını hem devlet adamlığına hem de özel yaşamına dair detaylarıyla birlikte ortaya koyarak alandaki bir boşluğu dolduruyor.

Dr. Serap Sunay’ın Osmanlı ve Fransız arşiv belgeleri başta olmak üzere İngiliz, Fransız, Amerikan basını ve çeşitli hiziplerin birbirlerine reddiye şeklinde kaleme aldıkları Fransızca eserlerle birlikte geniş bir literatüre dayandırdığı bu eseri, paşanın şahsında dönemin siyasi panoramasını çiziyor.

AKADEMİ SİYASETNAME

AKADEMİ SİYASETNAME
AKADEMİ SİYASETNAME A
EMİ SİYASETNAME
EMİ SİYASETNAME AK
SİYASETNAME

PADOVALI MARSIGLIO

On üçüncü yüzyılın son çeyreğinde doğan Marsiglio, meşhur Padovalı Mainardini ailesinin bir ferdi idi. Marsiglio'nun yakın akrabaları arasında hukukçular, yargıçlar ve noterler vardı. Marsiglio, genç yaşlardan itibaren kentin siyasi faaliyetleriyle karşı karşıya kaldı. Öncelikle tıp eğitimi alan Marsiglio, daha sonra hukuk öğrenimini tercih etti. *Defensor Pacis*'i nerede ve ne zaman telif etmeye başladığı kesin değildir. Modern edisyon kritiklerinde sık sık yapılan çapraz başvurulardan anlaşılmaktadır ki kayda değer kütüphanelere erişimi olan bir yazar tarafından titiz bir şekilde uzun bir zaman dilimi dâhilinde vücuda getirilmiştir.

SEKÜLER YÖNETİM ÜZERİNE YAZILAR

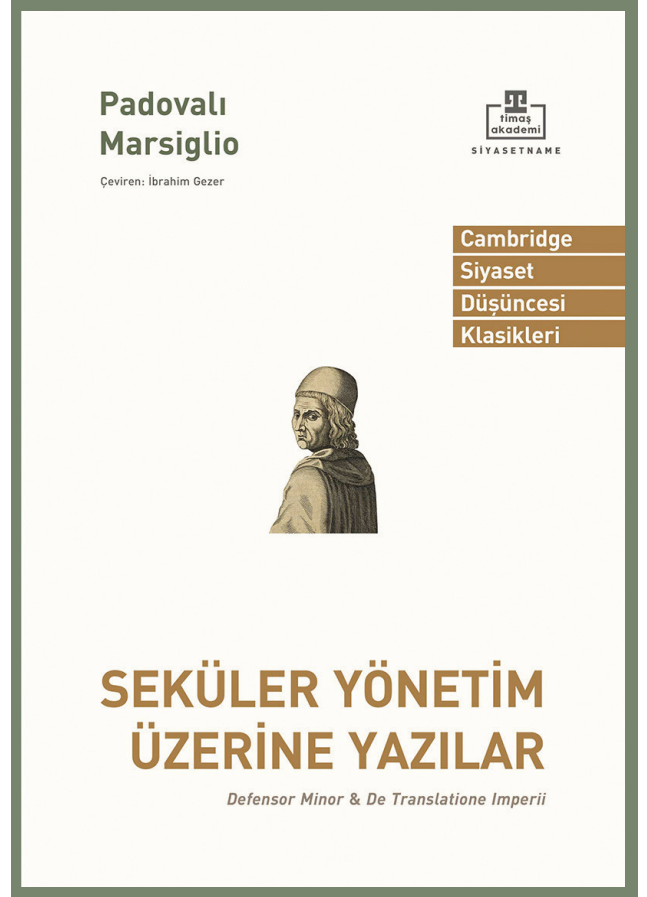
Defensor Minor & De Translatione Imperii

PADOVALI MARSIGLIO

Orta Çağ Batı Siyaset Düşüncesinin Temel Taşlarından Biri...

Orta Çağ Avrupası'nın önemli fikir adamlarından biri olan Padovalı Marsiglio siyasi düşünce tarihinde Orta Çağ'dan modernliğe geçişin önemli basamaklarından biridir. Marsiglio'nun kaleme aldığı *Seküler Yönetim Üzerine Yazılar* isimli bu eser, yazıldığı dönemin dinî otoritesi ile siyasi otoritesi arasındaki iktidar mücadelesini detaylarıyla ortaya koyar. Yazarın tercihini siyasi otoriteden yana kullandığı açıktır. Marsiglio, bu tercihini gerekçelendirirken dünyevi otoritenin gerekliliğinden ve üstünlüğünden oldukça detaylı bir şekilde bahsetmektedir. Marsiglio'nun düşüncesi, insan toplumlarının seküler kararlarla yönetilmesi sürecinde önemli bir adım olmuştur.

Eser, *Defensor Minor* ve *De Translatione Imperii* isimlerini taşıyan iki ayrı çalışmanın *Cambridge Siyaset Düşüncesi Klasikleri Serisi* tarafından *Writings on the Empire* adıyla bir araya getirilmesiyle meydana gelmiştir. Yazıldığı dönem için oldukça cesur görünen bu düşünceler daha sonraki yüzyıllarda ortaya çıkacak olan seküler yönetim tarzının temel taşlarını oluşturur. *Seküler Yönetim Üzerine Yazılar* adıyla sunulan bu metin, Batı siyaset düşüncesini derinden etkileyen klasik metinlerin başında gelir.

SIYASAL YÖNETİM ÜZERİNE BİR İNCELEME

Policraticus

SALİSBURYLİ JOHANNES

Orta Çağ Avrupa Siyasetinin Yerellikten Evrenselliğe Açılan Kapısı

Salisburyli Johannes tarafından kaleme alınan *Policraticus*, Orta Çağ siyaset düşüncesinin en kapsamlı ve yaratıcı metinlerinden biridir. Yunancadan türetilen ve uydurma bir sözcük olan *Policraticus* başlığı Salisburyli Johannes tarafından eserin siyasi muhtevasını yansıtmak için icat edilmiş gibi görünmektedir.

Döneminin önde gelen bürokratlarından biri olmasının yanı sıra din adamı kimliği de bulunan Salisburyli Johannes'in kendi tecrübe ve gözlemlerinden yararlanarak kaleme aldığı bu eser, dinin rehberliğinde toplumu en iyiye ulaştıracak yönetim şeklinin ayrıntılı bir izahıdır. Ele aldığı problemlerin evrensel olması sebebiyle yazıldığı zamanı ve mekânı aşarak yerelliğe hapsolmaktan kurtulan bu kıymetli eser, aynı zamanda devrin iktidar grupları arasındaki ilişkilere dair önemli ipuçları da barındırmaktadır.

Fatih Durgun tarafından *Siyasal Yönetim Üzerine Bir İnceleme* adıyla Türkçeye çevrilen bu eser, siyasi açıdan olabilecek en iyi toplum yapısını anlatmasının yanı sıra, yazıldığı dönem için "aykırı" sayılabilecek bazı düşünceleri içermesi itibarıyla da özgün bir metindir. Zümreler arasındaki ilişkilerin keskin hatlarla çizildiği bir dönemde ortaya konan eser, toplumun her kesiminin kamuya sağladığı fayda ölçüsünde değerli ve vazgeçilmez olduğunu savunmasıyla çağdaşlarından farklı bir yerde konumlanır. İngiliz bir din adamının Orta Çağ'da kaleme aldığı bu eser, klasik gelenek ile Hıristiyan düşüncesini orijinal bir biçimde kaynaştırmakta ve bundan hareketle ideal hükümdarın ve siyasi yönetim şeklinin tarifini yapmaktadır.

SALİSBURYLİ JOHANNES

İngiliz din adamı ve düşünür. *Policraticus* adlı eseriyle siyasi düşünceler tarihinin en önemli isimlerinden biri kabul edilen Johannes, yazdığı dinî ve felsefî eserlerin yanında üstlendiği bürokratik ve dinî görevlerle de tanınır. Paris ve Charters'ta dönemin en önemli düşünürlerinden eğitim alan Johannes, saray çevreleriyle yakın ilişkide olmuş ve çeşitli vazifelerle başta Roma olmak üzere Avrupa'nın muhtelif şehirlerinde bulunmuştur. II. Henry ile giriştiği mücadele nedeniyle sürgüne gönderilmiştir. 1176'dan 1180 yılına kadar Charters Piskoposu olan Salisburyli Johannes'in eserleri dönemin zihniyet dünyasının yanı sıra dinî ve siyasî hayatına da ışık tutar.

RALPH WALDO EMERSON

1803 yılında Boston'da doğdu. Babası ve dedesi Protestan papazıydı. 1826 yılında Harvard Üniversitesi'nden mezun oldu. 1829'da bir Üni-teryan kilisesinin rahipliğini üstlendi. 1832'de rahipliği bıraktı. Zamanla ünü ABD'yi aştı. Emerson Türkçeye aşkıncılık ya da deneyüstü-çülük diye tercüme edebileceğimiz transan-dantalizm akımının kurucularındandır. Doğaya dönüş, doğayla bir olmak yönüyle bu akım, bilimsel yöntemlere güvenmek yerine, mane-riyata veya sezgisel düşünceyi öne çıkarır.

SİYASİ YAZILAR

Political Writings

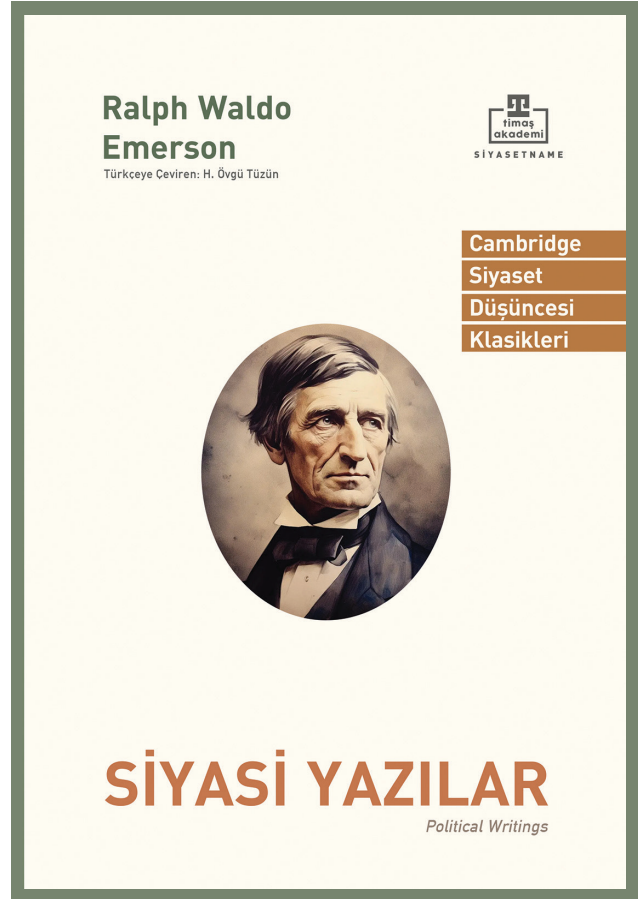
RALPH WALDO EMERSON

Doğaya dönüşün ve sezgiselliğin filozofu Emerson

Ralph Waldo Emersonsuz bir modern dünya tahayyül etmek çok zordur. Hem erken dönem hem de günümüz siyaset kuramcılarının üzerinde güçlü bir etkisi olan Emerson, kölelik karşıtı hareketin önde gelen temsilcilerinden biri ve transandantalizm akımının kurucularındandır. Doğaya dönüş, doğayla bir olmak temasının yanında bu akım, bilimsel yöntemlere güvenmek yerine, maneviyatı veya sezgisel düşünceyi öne çıkarır. Şu da vardır ki Emerson, disiplin sahibi olmayan bir mistik değil, geçiciliğinin ve kalıcılığının farkında olan ve demokratik bireysellik gibi bir kavramı geliştiren bir düşünürdür.

Emerson'un Henry David Thoreau ile dostluğu da önemlidir. Mahatma Gandhi ve Martin Luther King'in eylemlerine ilham veren sivil itaatsizlik kavramını hukuki ve siyasi bilinç düzeyini yansıtacak biçimde ifade eden ilk düşünür olan Thoreau'nun bu kavramını geliştirmesinde kuşkusuz Emerson'un da payı vardır.

Cambridge Üniversitesi Siyaset Düşüncesi Dizisi edisyonu tercümesiyle oluşan bu kitap, Matthew Arnold'un deyişiyle 19. yüzyılın "en önemli düzyazı metinleri"ni bir araya getirmekte ve dönemin entelektüel hayatına dair renkli bir panorama sunmaktadır.

EGEMENLİK ÜZERİNE

On Sovereignty

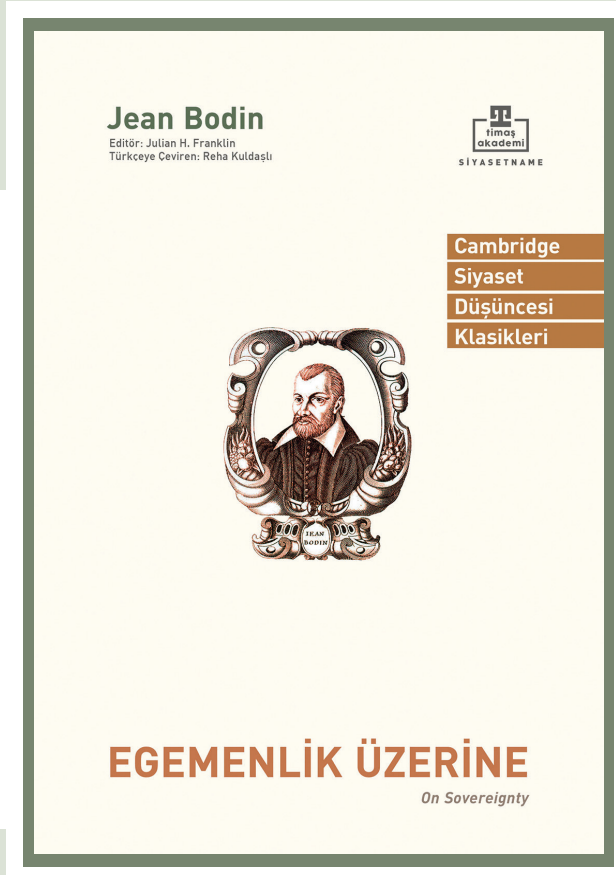
JEAN BODİN

Siyaset Literatürüne “Egemenlik” Kavramını Kazandıran Bodin’in Başyapıtı

Bodin siyasal düşünce tarihine “egemenlik” kavramını hediye etmesi ile bilinir. Politik arenaya bugünden baktığımızda egemenlik mefhumundan uzak bir yönetim erkini tahayyül edemez ve Bodin’in katkısının ne olduğunu tam olarak idrak edemeyebiliriz. Oysa kilisenin ve feodal siyasi yapıların hâkimiyeti altında geçen Orta Çağ boyunca Avrupa’da monarkın/hükümdarın iktidarı mutlak olmaktan uzaktır. Modern ulus-devletlerin bir önceki safhası olan mutlakiyetçi devletlerin ortaya çıkışında Bodin’in kavramsallaştırdığı egemenlik düşüncesi önemli ve ideolojik bir rol oynamış, kamu hukukunun bilimsel bir disiplin haline gelmesine yardımcı olmuştur.

Egemenliğin bölünmezliği ve erkin hükümdarda temerküz etmesinin devletin asli koşulu olduğu fikri, bugünden baktığımızda uygulanamaz derecede katı ve mutlakiyetçi görünse de sonraki yüzyılların anayasal ve idari tartışmalarına zemin hazırlamış ve kuvvetler ayrılığı, hukuk devleti, sivil toplum, insan hakları gibi egemenliğe ilişkin istisnai hallere dair tartışmalara da alan açmıştır.

Cambridge Siyaset Düşüncesi Klasikleri Serisi’nde yer alan ve Reha Kuldaşlı çevirisiyle Türkçeye kazandırılan *Egemenlik Üzerine*, Bodin’in başyapıtı olan *Devletin Altı Kitabı’nın* dört bölümünden oluşmakta ve modern bir siyasal kavram olan egemenliğin kurumsallaşma tarihi üzerine nitelikli bir tartışma sunmaktadır.

JEAN BODİN

1530 yılında Fransa’da doğan Bodin felsefe ve hukuk eğitimi aldı. Avrupa’da reform hareketlerinin olduğu bir dönemde, dinî ve siyasî ihtilaflar çağında yaşadı. Uzun yıllar Toulouse Üniversitesi’nde öğretim üyeliği yaptı. Mahkemelerdeki başarılı savunmaları ve yaptığı yayınlarla adını duyurması üzerine Fransız kraliyet ailesi tarafından hizmete alındı. Kilise ile saray arasındaki tartışmalarda kral egemenliğinin meşruiyet altyapısını kuran fikirleriyle öne çıktı. Kralın yetkilerinin artması gerektiğini savunmak üzere *Devletin Altı Kitabı* adlı eserini yayımladı. *Les Six livres de la République*, Bodin’in başyapıtıdır. Devletin büyük bir aile olduğu; mülkün aileye, egemenliğin ise yöneticiye ait olduğu görüşündedir. Devletin mutlak egemenliğini savunur, bununla beraber Tanrı’yı yönetimden uzak tutmaz. Ona göre halkın hükümdara, hükümdarın da Tanrı’ya sadık olduğu bir düzen kurulmalıdır.

PLATON

Antik Yunan'ın üç dev isminden biri olan Platon siyaset felsefesinin kurucusu kabul edilir. Devlet, Sokrates'in Savunması, Şölen, Phaidon ve daha birçok eseriyle, özellikle de Mağara Benzetmesi ile bilinir. Hocası Sokrates ve öğrencisi Aristo ile Batı felsefesinin temellerini atan Platon, günümüzde hâlâ üniversite düzeyindeki eğitim kurumlara ismini veren Akademi'nin kurucusudur.

Fikirlerini genellikle kendi muhitindeki karakterlerle karşılıklı konuşmalar şeklinde ilerleyen, çeşitli şakalar ve göndermelerle süslü diyaloglar şeklinde aktarmıştır. Çoğunun ana karakteri Sokrates olan bu diyaloglarda ele alınan temalar etik, estetik, metafizik ve politika gibi geniş bir yelpazeye yayılmaktadır.

DEVLET

The Republic

PLATON

Antik Yunan'dan günümüze ulaşan ölümsüz eser: Devlet

"Devletimizde filozoflar hükümdar olmadıkça ya da şimdi 'yöneticilerimiz' dediğimiz kimseler, felsefe işini ciddiyetle ve layıkıyla üstlenmedikçe ve şu iki şey; siyasi güç ve felsefi akıl birleşmedikçe sevgili Glaukon, ne devletlerimiz için ne de sanırım insan soyu için dertlere bir durak olabilir. Özel hayat için de kamusal hayat için de başka bir mutluluk yolu olmadığını görmek kolay değildir ama öyledir."

Antik Yunan'ın efsane üçlüsünden biri ve Sokrates ile Aristo'yu birbirine bağlayan kişi olan Platon'un *Devlet*'inde dünya düşünce tarihinde iz bırakmış bütün kavramlar ele alınır. Bazı felsefe tarihçilerine göre bütün bir Avrupa felsefesi, Platon'un geride bıraktığı düşünce mirasına düşülen dipnot hükmündedir.

Platon bu eserde, ilk ipuçlarını Sokrates'in verdiği "bilgelerin yönetimi" düşüncesini temellendirerek canlandırmış ve siyasi düşünce tarihinin ilk yönetim sınıflandırmalarından birini yapmıştır. Adalet kavramının taşıdığı meziyetlerin şimdiye kadar hiç kimse tarafından tatmin edici bir biçimde savunulmadığının söylenmesi üzerine Platon, adaletin ve adaletsizliğin doğasını sorgulamaya başlar. "Adil bir yaşam, adaletsiz yaşamaktan neden daha iyidir?" sorusuyla başlayıp, ideal toplum yapısının nasıl olması gerektiğini tasvir eder.

İdeal devletin kuruluşunu Platon'un dilinden okumak heyecan vericidir. Akıcı bir üslupla ilerleyen bu düşünce silsilesi içinde sansürden öjenizme, ortak mülkiyetten anarşizme, demos'un iktidarından seçkinlerin yönetimine kadar, bugün hâlâ karşısında ya da yanında tavır aldığımız birçok olgunun öncüllerini görürüz.

DOĞAL HUKUKA GÖRE İNSANIN VE YURTTAŞIN ÖDEVİ

On the Duty of Man and Citizen According to Natural Law

SAMUEL VON PUFENDORF

Avrupa'da mezhep savaşlarının ardından yeni düzenin taşlarını döşeyen önemli bir eser

1632-1694 yılları arasında yaşayan Samuel von Pufendorf, Reform hareketleri, mezhep anlaşmazlıkları, Otuz Yıl Savaşları, Westphalia Antlaşması ve Aydınlanma gibi 17. yüzyıl Avrupa tarihinin en önemli olaylarına tanıklık etmiş çok önemli bir düşünürdür. Grotius ile başlayan modern doğal hukuk öğretisine önemli katkılarda bulunmuştur. Alman Aydınlanmasının öncülerinden biri kabul edilen Pufendorf yaşadığı yüzyılda Alman kilise-devlet ilişkilerinin temelini oluşturmuştur. Yazıları modern, devlet merkezli siyasi pratiğin felsefi sunumları olarak kabul edilir.

Doğal Hukuka Göre İnsanın ve Yurttaşın Ödevi başlığını taşıyan bu eser, Pufendorf'un Otuz Yıl Savaşları sonrasında yeni Avrupa düzeninin nasıl olması gerektiğine dair görüşlerini içermektedir. Ona göre, tüm Avrupalıların yeni siyasi düzene rıza göstermesini sağlayabilecek ve barışı getirebilecek yeni bir ahlak, onları bölen dinsel farklılıklardan bağımsız olmalı ve bununla birlikte bu rakip dinlere yönelik inanç ve ibadete ahlak çerçevesinde izin verilmeliydi.

Timaş Akademi, **Cambridge Siyaset Düşüncesi Klasikleri Serisi'**nden çıkan bu değerli eseri Reha Kuldaşlı çevirisiyle Türkçeye kazandırarak siyasetname dizisini zenginleştirmek adına önemli bir adım atıyor.

**SAMUEL VON
PUFENDORF**

8 Ocak 1632 - 16 Ekim 1694 tarihleri arasında yaşamış Alman düşünür, tarihçi ve hukukçudur. Alman Aydınlanması'nın öncülerinden biri olarak kabul edilmiştir. Çalışmaları 18. yüzyılda Almanya'da kilise ve devlet ilişkilerinin temelini oluşturmuştur. Modern doğal hukuk öğretisine önemli katkılarda bulunmuştur. Günümüz hukukunda da yer alan hak ve ödev birlikteliği onun düşüncelerine dayandırılmaktadır.

İBN TEYMIYYE

1263 yılında Harran'da doğdu. Haçlı saldırılarının devam ettiği, Bağdat başta olmak üzere pek çok yerleşim biriminin tahrip olduğu bir dönemde yaşadı. 1258 yılında Moğolların Bağdat'ı istila etmeleri üzerine ailesiyle birlikte Hanbeli mezhebinin merkezi durumundaki Dımaşk'a göç etti. Güçlü bir hafızaya, engin bir Kur'an ve Sünnet bilgisine sahipti. Döneminde Müslümanlar ve diğer din mensupları arasında mevcut itikadi ve felsefi akımları da çok iyi biliyordu. Üslûbuna da yansıyan sert, mücadeleci ve ısrarcı bir tabiatı vardı. Hanbeli geleneğinin ana çizgisi olan Selefilîği tavizsiz savunur, emir bi'l-ma'rûf nehiy anî'l-münker ilkesini titizlikle uygular, yanlış olduğuna inandığı görüş ve davranışları şartlar ne olursa olsun tenkit etmekten ve bilfiil müdahalede bulunmaktan çekinmezdi. Bundan dolayı devlet adamlarıyla, gelecekte dinî anlayışı savunan çevrelerle çok defa çatışma içinde oldu; müderrislik dışında hiçbir görev almadı.

ŞER'Î SİYASET

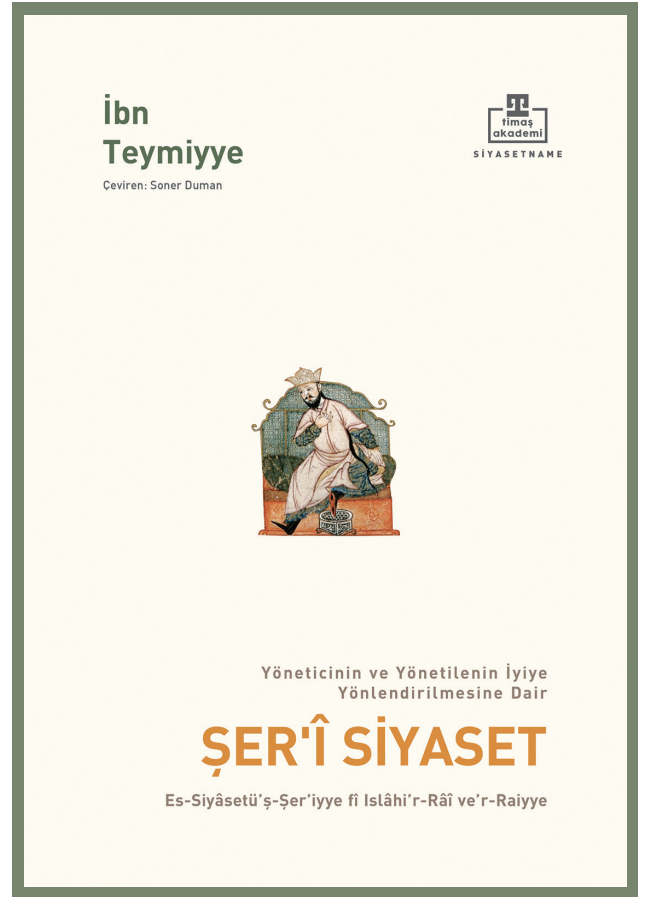
Es-Siyâsetü's-Şer'iyye fî Islâhi'r-Râî ve'r-Raiyye

İBN TEYMIYYE

On üçüncü yüzyılın ikinci yarısı ile on dördüncü yüzyılın ilk yarısında yaşayan İbn Teymiyye, kaleme aldığı eserlerle İslam düşünce tarihini büyük ölçüde etkilemiş bir isimdir. Orijinal adı *es-Siyâsetü's-Şer'iyye fî Islâhi'r-Râî ve'r-Raiyye* olan bu eser İslam siyaset düşüncesi alanında kaleme alınan metinlerin en önemlilerinden biridir.

"Yöneticinin ve Yönetilenin İyiye Yönlendirilmesine Dair Şer'î Siyaset" başlığıyla okuyucuya sunduğumuz eseri ayrıcalıklı kılan hususlardan biri de yazarın kendi döneminde tanık olduğu yönetim biçimlerine, gruplara ve çeşitli görevler üstlenmiş memurlara dair tespitleri, tasnifleri ve taksimleridir. İbn Teymiyye özellikle din-siyaset ilişkisi, siyasi öznelerin olumlu ve olumsuz davranışları, kamu görevi üstlenen kişilerin ahlaki vasıfları konusunda orijinal tespit ve değerlendirmelerde bulunur. Rastladığı olumsuzluklara temas etmekten de kaçınmaz ve bunlardan hareketle "imkân ölçüsünde sorumluluk" konusuna vurgu yaparak reel siyasete de temas eder.

İslam siyaset düşüncesinin en başta gelen isimleri arasında bulunan İbn Teymiyye'nin bu eseri, bir bütün halinde bakıldığında nassların ve tarihî uygulamanın nasıl görüldüğünü tespit konusunda farklı bir perspektiften değerli bir birikim sunmaktadır.

KANÛN-İ ŞAHENŞAHI

İDRİS-İ BİTLİSÎ

Osmanlı siyaset düşüncesinin temelini oluşturan kadim eserlerden biri: Kânûn-i Şâhenşâhî..

“Eğer dünya mülkü padişahı, o ruhani manaların sıfatları ile vasıflanmaz, Allah ahlakı ile ahlaklanmada, Allah’ın gölgeğine layık olmazsa; ona verilen sultanlık ismi, mecaz ve istiare yoluyla satranç oyununda bir taş olan şah kabilindedir.”

Sultan II. Beyazıt, Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman dönemlerinde Osmanlı Devleti hizmetinde görev yapan kıymetli bir âlim ve devlet adamı olan İdrîs-i Bitlîsî, Farsça, Arapça, Türkçe olmak üzere tarih, tasavvuf, felsefe, siyaset, ahlak, tıp ve hadis gibi birçok alanda eserler kaleme almıştır. Bitlîsî’nin Farsça kaleme aldığı *Kânûn-i Şâhenşâhî* eserinde işlenen esas konu ise nizam-ı âlemdir.

Bitlîsî bu eserinde, şahlık için sahip olunması gereken melekeler; sultanlık makamına yaraşır hallere; padişahların ve meliklerin kime nasıl davranacaklarına; vezirlerin, naiblerin ve ehl-i kalemin yapması gereken işlere ve özelliklerine; ulemanın önemine ve görevlerine; dünyevi saltanat vesilesiyle manevi saltanatı elde edebilme gibi daha çok toplumu güçlü kılan faziletlere, ahlaki ve dinî değerlere değinir.

Osmanlı siyasetname literatürünün kıymetli eserlerinden biri olan bu çalışma, Pelin Seval Esen ile Esengül Uzunoglu Sayın tarafından Farsçadan günümüz Türkçesine tercüme edilip notlandırılarak okuyucuların istifadesine sunulmuştur.

İDRİS-İ
BİTLİSÎ

On beşinci yüzyılın sonu ve on altıncı yüzyılın başında yaşamış, Osmanlı-Akkoyunlu, Memlûk, Safevi çekişmesine şahit olmuş, hayatının büyük bir bölümünü Tebriz ve Şiraz’da geçirmiş bir müellif, münşî, şair, hattat ve siyaset adamıdır. Dönemin ileri gelen mutasavvıflarından Hüsameddin Ali Bitlîsî’nin oğludur. Mistik-sufi bir çevrede yetişmiş, ilk eğitimini “yegâne üstadım” dediği babasından almakla beraber dönemin hemen hemen tüm aklî ve naklî ilimlerini öğrenmiştir. İdrîs-i Bitlîsî, Farsça, Arapça, Türkçe olmak üzere tarih, tasavvuf, felsefe, siyaset, ahlak, tıp ve hadis gibi birçok alanda eserler kaleme almıştır.

ALİ EKBER HITÂYÎ

1500'lü yıllarda Çin'e yaptığı yolculukla sonrasında Hitâynâme adlı Farsça seyahatnameyi kaleme alan gezgin. Eserini 1516'da Yavuz Sultan Selim'e, onun vefatının ardından bazı eklemelerle Kanuni Sultan Süleyman'a sunmuştur. Ming Hanedanı döneminde Çin'de İslam etkisi, Kalmuklar ile Çin ilişkileri, Kalmukların bu coğrafyada kazandığı zaferler gibi konuları kayda geçirmiştir.

HITAYNAME

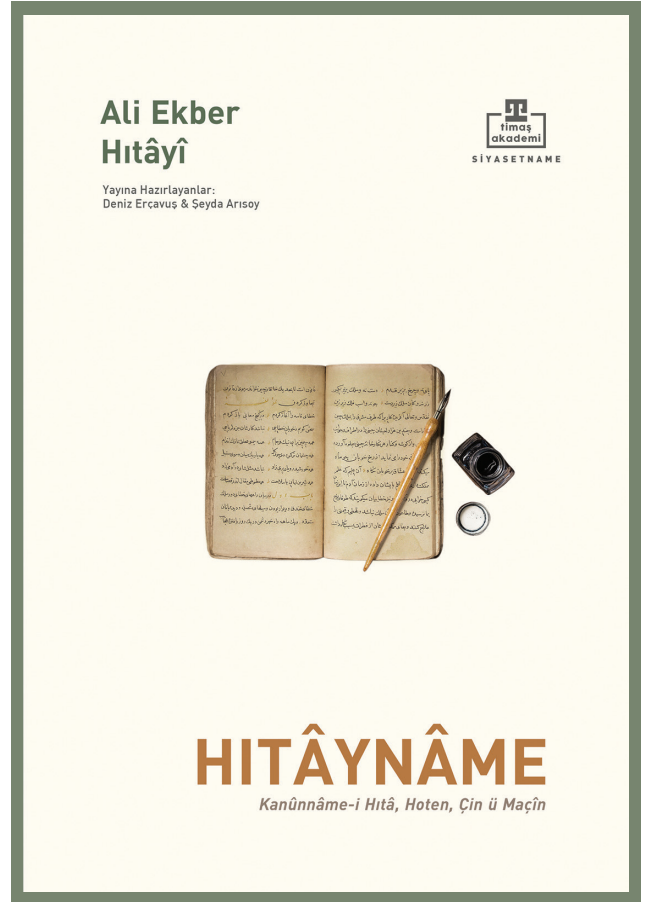
Kanûnnâme-i Hitâ ve Hoten, Çin ü Maçîn

ALİ EKBER HITÂYÎ

Doğu dünyasını anlamak için

Hitâynâme, Ali Ekber Hitâyî tarafından 16. yüzyılın başlarında yazılmış, adını merkezi Pekin olan Sarı Nehir ile Çin Seddi arasındaki bölgeden alan ve önce Yavuz Sultan Selim'e, ardından Kanuni Sultan Süleyman'a sunulan bir seyahatnamedir. Bununla birlikte Çin'in yönetim şekli hususunda verdiği önemli bilgiler nedeniyle bir siyasetname niteliği de taşımaktadır.

Dr. Deniz Erçavuş ve Şeyda Arısoy tarafından Farsçadan çevrilerek yayına hazırlanan bu seyahatnamede; Çin'in sınırları, Çin'e giden yollar, ülkede inanılan farklı dinler, İslamiyet'in Çin'deki durumu, Çin şehirleri, hisarları ve onların düzeni, saltanat sistemi, posta ve ordu teşkilatı, şehirlerdeki hazineler, Çin hakanının sarayı, hazinesi ve hizmetçileri, Çin zindanları, bayramları, Çin ülkesinin on iki kısmı, ziyafetleri, ilim ve sanatları, tedavi yöntemleri, takvimleri, kanunları, yazıhaneleri, Çin'e gelip giden halk, Kalmuklar, Tibetliler ve Hintlilerle ilişkileri, tarım mahsulleri, para birimleri ve resim atölyeleri hakkında çok değerli bilgiler verilmektedir. Eser ihtiva ettiği bilgiler sebebiyle Çin tarihine ilişkin önemli kaynaklarından biri olma özelliğini taşımaktadır.

SIYASETİN AHLÂKÎ ELEŞTİRİSİ

Da'vetû'n-Nefsi't-Tâliha ile'l-A'mâli's-Sâliha

ŞEHZADE KORKUD

Âlim bir Osmanlı şehzadesinin padişah babasına yakarışı

Yavuz Sultan Selim'in kardeşi ve II. Bayezid'in oğlu olan Şehzade Korkud, yönetici ailenin yöneticiliği tercih etmeyen âlim bir üyesi, Hanefi bir çevrede kendi iradesiyle Şafilîği seçmiş bir fakih, dedesi Fatih'in siyasi, hukuki ve ilmî faaliyetleri sayesinde büyük bir imparatorluk haline gelen güçlü ve ölü açık bir siyasi teşekkül içerisinde yapılanları kıyasıya eleştiren bir hükümdar adaydır. İdareden uzak olduğunu defalarca söylemesine rağmen Korkud'un, ömrü boyunca siyasetten de ilimden de kop(a)mayan bir sima olduğu görülmektedir. Şehzade Korkud ayrıca Osmanlı Hanedanı'nda eser telif eden tek âlim olarak dikkat çeker.

Siyasetin Ahlâkî Eleştirisi adıyla yayınladığımız ve orijinal adı *Da'vetû'n-Nefsi't-Tâliha ile'l-A'mâli's-Sâliha* olan bu eser, Şehzade Korkud'un siyasetle ilgili düşüncelerini içerir. Şeriat ile örfün birbiriyle uyumsuzluğunu, yöneticilik sorumluluğuyla takvalı bir yaşayışı birlikte götürmenin imkânsızlığını savunan Korkud, yöneticilikten kendi isteğiyle feragat eder.

Arapça dışında bir dile ilk defa çevrilen bu eser hem kronolojik bakımdan en erken hem de kapsam ve hacim itibarıyla şeriat-örf ilişkisi konusunda Osmanlı sistemine yönelik en etraflı eleştirileri içeren en önemli siyasetnamelerdendir. Musa Sancağ'ın yaptığı ve daha çok edisyon kritik niteliği taşıyan tercümesi ve Asım Cüneyd Köksal ile Musa Sancağ'ın birlikte kaleme aldığı giriş bölümüyle *Siyasetin Ahlâkî Eleştirisi* siyasetname literatürüne önemli bir katkı yapmaktadır.

ŞEHZADE KORKUD

II. Bayezid'in oğlu, Yavuz Sultan Selim'in kardeşi olan Şehzade Korkud (1468-1513), 15 ve 16. yüzyılların ilim, sanat ve siyaset hayatında etkili olan simalar arasında yer alır. Amasya Sarayı'nda dünyaya gelen Korkud, küçük yaşta dedesi Fatih Sultan Mehmed tarafından İstanbul'a getirildi, sarayda dedesinin nezaretinde iyi bir eğitim gördü. Arapça ve Farsça öğrendi, gençliğinden itibaren ilim ve sanat çalışmalarına yöneldi. Babasının saltanat makamına geçmesi üzerine Saruhan (Manisa) sancağına gönderildi. Burada devlet işleriyle etrafındakileri görevlendirip kendisi ilim ve musiki ile meşgul oldu.

Mizacı itibarıyla bir devlet adamından ziyade ilim ve sanat adamı olan Korkud, hayatı boyunca zaman zaman saltanat arzusunda olmadığını belirtmiş, kimi zaman da böyle bir arzusu olduğunu düşündürecek hareketlerde bulunmuştur. Osmanlı hanedanının diğer birçok üyesi gibi sanatta derinlemesine meşgul olan Korkud'u hanedan içerisinde asil ayrıcalıklı kılan husus ise dinî ilimlerle bir âlim seviyesinde meşgul olması, fıkıh başta olmak üzere İslâmî ilimleri ilgilendiren çeşitli sahalarda eserler kaleme alması, bu yönüyle de hanedandan şiiir dışında telifleri bulunan yegâne şahıs olmasıdır.

DEVLET YÖNETİMİNDE AHLAK VE SİYASET

Teshîlü'n-Nazar ve Ta'cilü'z-Zafer fî Ahlâki'l Melîk ve Siyâseti'l Mülk

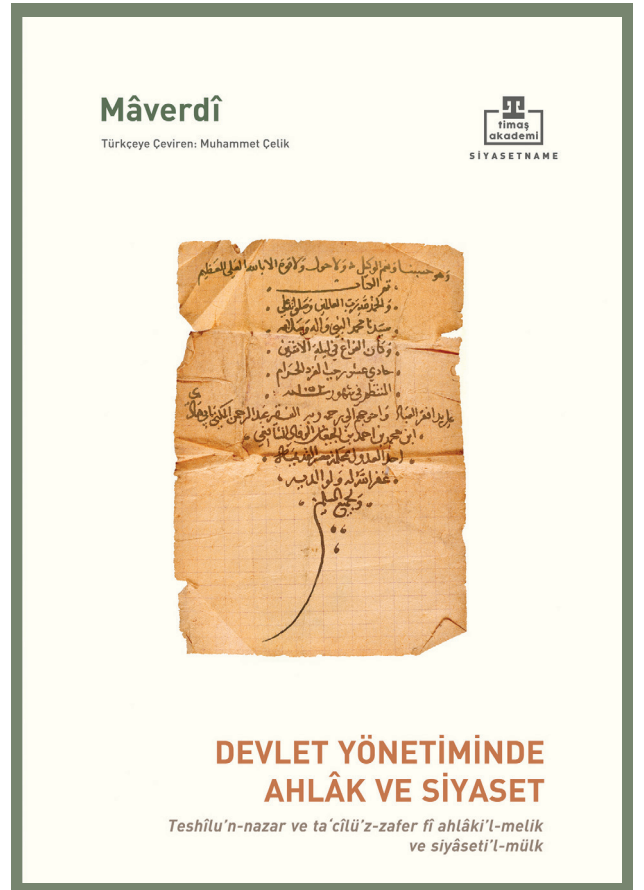
MÂVERDÎ

İslam düşünce tarihinin önemli isimlerinden biri olan Mâverdî, kaleme aldığı kıymetli eserlerle kendisinden sonra gelen âlimler ve özellikle siyaset düşüncesi literatürü üzerinde oldukça etkili olmuştur. Mâverdî'nin el-Ahkâmü's-Sultâniyye isimli eseri İslam kamu hukukunun köşe taşı metinlerinden biridir. Orijinal ismi Teshîlü'n-Nazar ve Ta'cilü'z-Zafer fî Ahlâki'l Melîk ve Siyâseti'l Mülk olan ve günümüz Türkçesine Muhammet Çelik tarafından Devlet Yönetiminde Ahlâk ve Siyaset adıyla çevrilen eser ise Mâverdî'nin ahlâk ve siyasetle ilgili kitapları arasında özel bir yere sahiptir.

İki ana bölümden oluşan eserin ilk bölümü devlet başkanında bulunması gereken ahlâki nitelikleri sıralar. Ahlâk ve siyaset arasında çok sıkı bir irtibat kuran kadim geleneğe yaslanan Mâverdî, "devlet/iktidar (mülk) için; vefasızlık ve ihanetten daha zararlı bir şey olmadığı gibi, ahde vefadan ve sözüde durmaktan daha faydalı bir şey de yoktur" demektedir. Eserin ikinci bölümünde ise devlet yönetiminde gözetilmesi gereken hususları ve devlet başkanının vazifelerini ele alır. Mâverdî bu eserde el-Ahkâmü's-Sultâniyye'den farklı olarak meselenin hukuki boyutundan ziyade ahlâki ve siyasi boyutuna odaklanmış, kadim medeniyetlerin birikiminden yararlanmış ve edebî bir üslup benimsemiştir. "Sulta" ve "mülk" gibi siyaset düşüncesinin bazı temel kavramları ekseninde Mâverdî siyasetin yalnız teorisini değil, tarihî örnekliklerden hareketle pratiğini de dikate almaktadır.

MÂVERDÎ

975-1058 tarihleri arasında yaşayan Mâverdî, İslamî ilimler ve düşünce tarihinin en önemli ve etkili simaları arasında yer alır. Önde gelen bir Şafîî hukukçu, müfessir, ahlak ve siyaset nazariyatçısı, aynı zamanda çeşitli diplomatik heyetlerde görev almış bir diplomattır. En önemli eseri olarak zikredilen el-Ahkâmü's-Sultâniyye isimli eseri İslam kamu hukukunun köşe taşı eserlerindedir. Bunun dışında başlıca eserleri; *el-Hâvi'lkebîr*, *el-İknâ'*, *Tefsîrü'l-Kur'ân*, *Emsâlü'l-Kur'ân*, *A'lâmü'n-Nübüvve*, *Kavânî-nü'l-Vizâre* ve *Siyâsetü'l-Mülk*, *Nasîhatü'l-Mülûk*, *Edebü'd-Dünyâ ve'd-Dîn* ve *el-Em-sâl ve'l-Hikem'dir*.

OSMANOĞLU'NA ÖVGÜ

El-Cevâhiru'l-Hisân fî Menâkibi's-Sultân Süleymân B. Osman El-Müştehir Bi-Süleymân El-Kânûnî

CÂRULLAH B. FEHD

On Altıncı Yüzyıl Arap Âliminin Gözünden Osmanoğulları

Osmanlı devri Arap âlimlerinden muhaddis ve müverrih Cârullah b. Fehd, *Osmanoğluna Övgü* ismiyle sunduğumuz bu eserde Osmanlı tarihine dair ilginç bir anlatı ortaya koyar. Eser, Hicaz bölgesinin Osmanlı İmparatorluğu'nun eline geçmesinden hemen sonra kaleme alınmış olması sebebiyle Arap coğrafyasından bir âlimin daha çok taze olan bu siyasi değişikliğe ve Osmanlı yönetimine nasıl baktığına ışık tutmaktadır.

Görünen o ki Cârullah b. Fehd yeni yönetimden gayet memnundur ve övgülerini cömertçe sunar. Aslında, dönemin siyasetname yazım tekniğinin bir parçası olan bu üslup, taleplerin dile getirilmesi için bir zemin kurmaya yarar. Bu anlatı vasıtasıyla o günkü Mekke ahalisinin mevcut ekonomik krizden kurtulması için padişah, şehir halkına ihsanda bulunmaya teşvik edilmektedir. Kitabın hediyeyeşmeye yönelik vurgusu da bu bağlamda anlam kazanır.

Osmanoğullarının şeceresiyle başlayan eserde özellikle Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman dönemlerine daha uzun yer verilir. Cârullah b. Fehd, daha geriye gidip Osman Bey'in oğlu olarak belirttiği Erden Ali ile ilgili ilginç bir iddiada da bulunur. Metnin ayırt edici bir diğer özelliği ise şudur; siyasetname geleneğinde genellikle merkezdeki havassın yönetimle ilgili tavsiyeleri dile getirilmiş iken bu eserde taşranın merkeze hitap eden sesi yankılanır. Her halükârda eser, Osmanlı yöneticilerine yönelik klasik dönem Arap algısı açısından bir katkı olarak görülmelidir.

**CÂRULLAH
B. FEHD**

İmam, muhaddis ve müverrih Cârullah b. Fehd 1486'da Mekke'de dünyaya geldi. Kendisi, babası, dedesi ve büyük dedesi hadis hafızı ve tanınmış âlimlerdendir. İlim tahsili sürecinde Kur'ân-ı Kerim'i hıfz etmiş, el-Erba'ün en-Neveviyye ve el-Minhâcü'l-Fikhî gibi bazı kitapları ezberledi. Medine'ye giderek Hücre-i Saadet'in karşısında babasından Kütüb-ü Sitte'yi, Kâdî İyâz'ın Şifâ'sını ve başka eserleri dinledi. Seyyid Semhûdî'den kendisinin Târîh'ini ve Fetâvâ'sını kıraat yoluyla aldı. Daha sonra ilim tahsili için Mısır'a, Şam'a, Beytü'l-Makdis'e, Halep'e ve Yemen'e seyahat etti. Sehâvî'den ilim öğrendi, birçok büyük âlimden icazet aldı. Haremeyn'de ve diğer şehirlerde hadis rivayet etti, Anadolu'da bulundu. 954 tarihinde Mekke'de vefat etti.

EBÜ'N-NECİB ŞEYZERÎ

On ikinci yüzyılda yaşayan Ebü'n-Necip Şeyzerî'nin tam doğum tarihi bilinmemektedir. 1169 yılı civarında Halep'te hekimlik yapmış, Selâhaddîn-i Eyyûbî devrinde (1171-1193) hatiplik, muhtesiplik ve kadılıkla görevlendirilmiştir. Şeyzerî el-Menhecü'l-meslûk adlı eserini Selâhaddîn-i Eyyûbî'ye sunmuştur. Tıbbi ilimlerle uğraşan Şeyzerî'nin şairlik yönü de vardır. Kendi kayıtlarından H. 561 (1166) ve H. 575 (1179) yıllarında Hama'da, H. 560 ve H. 577'de Halep'te bulunduğu anlaşılmaktadır.

HÜKÜMDARLARIN SİYASETİ

El Menhecü'l Meslûk fi Siyâseti'l-Mülûk

EBÜ'N-NECİB ŞEYZERÎ

Selahaddin Eyyûbî'ye Sunulan Siyaset Rehberi

Şeyzerî, günümüz okuruna *Hükümdarların Siyaseti* adıyla sunduğumuz *el-Menhecü'l-Meslûk fi Siyâseti'l-Mülûk* başlıklı eserini Selahaddin Eyyûbî'ye takdim etmek üzere kaleme almıştır. Şeyzerî "dinin ve dünyanın salâhı" diye hitap ettiği Selahaddin Eyyûbî'ye şöyle seslenir:

"Sultanımız edebin önem ve faziletini bilen, ilmi ve âlimleri başkalarına tercih eden bir zattır. Bu kitabı onun kütüphanesine takdim etmekle kendimi, (hurmasının bolluğuyla meşhur) Hecer'e giderken hediye olarak hurma götürün yahut Kaysûr'a giderken kâfûr otu götürün kişiye benzetiyorum. Bunun farkında olmakla birlikte maksadım, hikmeti ehline ulaştırmak ve yerine yerleştirmektir. Bunun için Allah'a tutunur, ona tevekkül ederim."

Tabip, hatip, tarihçi, coğrafyacı ve aynı zamanda şair olan Şeyzerî, *el-Menhecü'l-Meslûk fi Siyâseti'l-Mülûk*'ta saltanat ve halk yönetimine, ordu arasında ganimet taksimine, ordunun riayet etmesi gereken cihad hukukuyla ilgili usul ve kaidelere dair öğütler verir. İstişarenin faziletine işaret eder, düşman karşısında sabır ve ordu yönetimi hakkında hikmetli tavsiyelerde bulunur. Tüm bunları yaparken sözü uzatmamaya, veciz ifadeler kullanmaya gayret eder ki zihinler karışmasın, kulaklar işittiğini yadırgamasın.

Arap coğrafyasında meşhur olan eserin Anadolu topraklarına gelişi Yavuz Sultan Selim'in şehzadelik dönemine rastlar. Şehzade Selim kendisine sunulan bu eser üzerinde İdris-i Bitlisi ile görüş alışverişinde bulunmuştur. Kısacası eser, tarihe yön vermiş isimlerin başucunda durmuş bir öğütler kılavuzudur.

ÂLEMİN NİZAMI

Rebû'î'l-Ebrâr ve Nusûsu'l-Ahbâr'dan Seçmeler

ZEMAŞERÎ

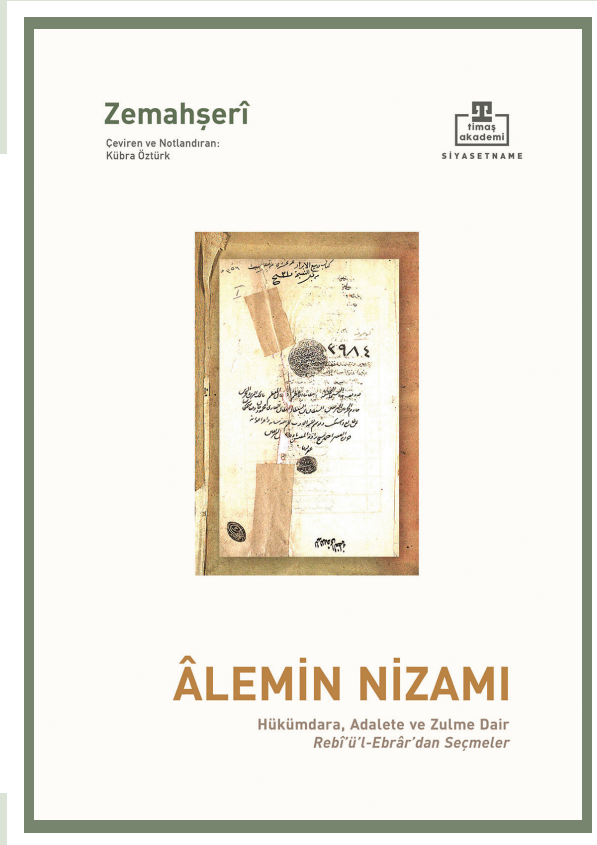
Ünlü İslam âlimi Zemaşerî'nin siyasetnamesi ilk kez Türkçede!

Kisrâ, zevcesi Şirin'e hitaben "Ah şu saltanat ne güzel şey, bir de dâim olsa" deyince Şirin şöyle karşılık verir: "Dâim olsaydı bize intikal etmezdi."

Sosyal bir varlık olan insan, tabiatı gereği tarih boyunca bir arada yaşamaya ihtiyaç duydu. Topluluklar halinde yaşayan bireylerin huzurunun sağlanması, siyaset kurumunu zorunlu kıldı. Yönetim şekilleri dönemlere göre değişse de bazı ilkeler tüm zamanlarda geçerliliğini korudu ve siyasetnamelerle nesilden nesile aktarıldı.

El-Keşşâf adlı tefsiriyle İslâmî ilimler tarihine damgasını vuran Zemaşerî'nin *Rebû'î'l-Ebrâr ve Nusûsu'l-Ahbâr* isimli eserinin siyasetle ilgili bölümleri dilimize ilk kez tercüme ediliyor.

Âlemin Nizamı ismiyle çevrilen eserde saltanat, sultan, adalet, zulüm, biat, kibir, tevazu, devlette devamlılık gibi temel konular ekseninde İslâm medeniyetinin birikimi sunuluyor. Doksan sekiz konu başlığında sahabilerin, halifelerin, âlimlerin hikmetli sözleri ibretli hikâye ve şiirlerle işleniyor. Osmanlı ulemâsı tarafından da sık sık iktibas edilen eserde aktarılan rivayetlerin mütercim Kübra Öztürk tarafından farklı kaynaklar ışığında notlandırılmış olması, dönemin ruhuna daha fazla ışık tutulmasını sağlıyor.

ZEMAŞERÎ

1075 yılında Türkmenistan'daki Zemaşer'de dünyaya geldi. Harizm, Buhara ve Bağdat gibi ilim merkezlerinde birçok âlimin derslerine katıldı. İlmî şahsiyetinin oluşmasında en büyük pay lügat, nahiv, tıp gibi alanlarda döneminin en büyük âlimlerinden kabul edilen Mu'tezile âlimi Ebû Mudar Mahmûd b. Cerîr ed-Dabbî el-İsfahânî'ye aittir. Harizm, Bağdat, Mekke gibi şehirlerde birçok öğrenci yetiştirdi. 1118 yılında şiddetli bir hastalığa yakalandı. Bu tarihten sonra adeta bir olgunlaşma sürecine girmiş, ömrünün sonuna kadar kanaatkâr ve mütevazî bir âlim olarak yaşamıştır. Zemaşerî dirayet tefsiri alanında eşsiz olan el-Keşşâf isimli tefsiriyle tanınmıştır. Hadis, fıkıh, kelâm gibi ilimlerde de geniş bilgiye sahip bulunan Zemaşerî özellikle Arap dili ve edebiyatı konusunda otorite kabul edilmiş bir şahsiyettir.

SULTANA ÖĞÜTLER

Nasihatü'l-mülûk

GAZZÂLÎ

On Altıncı Yüzyıl Arap Âliminin Gözünden Osmanlılar

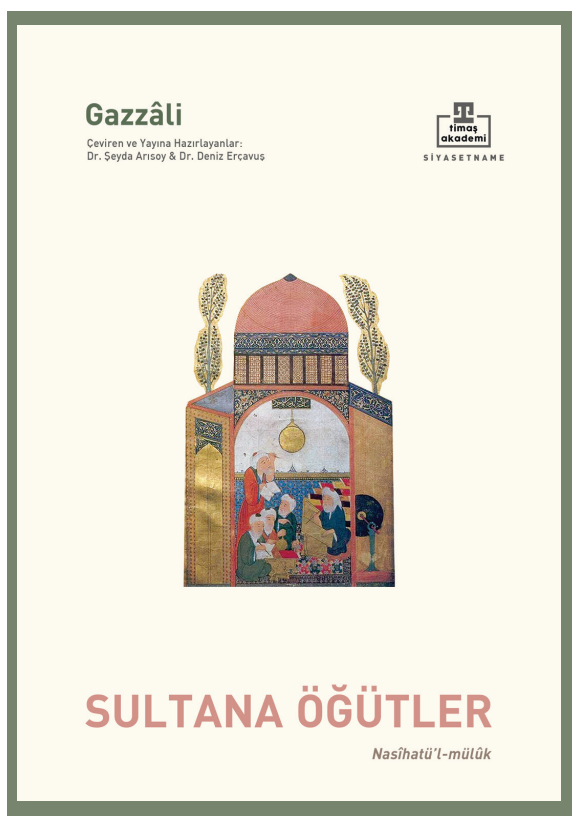
“Ey hükümdar, şunu bil ki bu ağacın on kökü ve on dalı vardır. Kökü, kalbin inancıdır, dalı ise bedeninin eylemleridir.”

Kimyâ-yı Sa'âdet, İhyâ'ü 'ulûmi'd-dîn, Tehâfütü'l-felâsife gibi klasikleşmiş çok sayıda eseriyle İslam düşünce dünyasını şekillendiren en önemli düşünürlerden biri olan Gazzâlî'nin siyasetname niteliğindeki eseri *Nasihatü'l-mülûk* Farsça aslından Türkçeye ilk defa tercüme ediliyor.

Araştırmacılar, Gazzâlî'ye atfedilen bazı eserlerin ona ait olmadığını iddia etseler de *Nasihatü'l-mülûk*'ün Gazzâlî tarafından Farsça yazılmış ve daha sonra Arapçaya çevrilmiş bir eser olduğunu kabul etmişlerdir. İçeriğinden anlaşıldığı üzere *Nasihatü'l-mülûk*, Gazzâlî'nin Tus'ta inzivada yaşadığı hicri 500-505 yılları arasında yazılmıştır.

İmam Gazzâlî manevi dönüşümüne neden olan on yıllık manevi yolculuğunun başında şunun için söz vermiştir; hiçbir hükümdardan hediye kabul etmemek, hiçbir hükümdarla görüşmemek ve münazara yapmamak. *Nasihatü'l-mülûk* bir bakıma bu sözün tutulmasının bir semeresidir.

Gazzâlî, *Sultana Öğütler* başlığıyla sunduğumuz bu eserde devlet yönetimiyle ilgili konuları belirli kısımlara ayırdıktan sonra çeşitli hikâyeler ve olaylarla örnekendirir. Fars ve Arap kökenli birçok devlet adamı ile ilgili anekdotlara yer vermesi, kitabı tarihî açıdan da değerli kılar.

GAZZÂLÎ

XI. yüzyılın ikinci yarısında Horasan bölgesindeki Tus şehrinde dünyaya gelen Gazzâlî, parlak öğrencilik yıllarından sonra 1091'de Bağdat Nizâmiye Medresesi müderrisliğine getirilmiştir. Fıkıh, hadis ve Kur'an tefsirinde olduğu kadar felsefe, kelam, tasavvuf ve diğer İslami bilimlerde de otorite sayılan âlimlerden biridir. Felsefî, kelâmî ve tasavvufî düşünceleri mutasavvıflar ve İslam âlimleri arasında kabul görür. *İhyâ'ü 'ulûmi'd-dîn* ve *Kimyâ-yı Sa'âdet* gibi eserleri önemli bir kaynak niteliğindedir.

AKADEMİ İLAHİYAT

AKADEMİ İLAHİYAT

AKADEMİ İLAHİYAT AKAD

AKADEMİ İLAHİYAT

AKADEMİ İLAHİYAT AKAD

AKADEMİ İLAHİYAT

İSLAM HUKUKUNDA İYİNİYETİN KORUNMASI

DR. ABDURRAHMAN BULUT

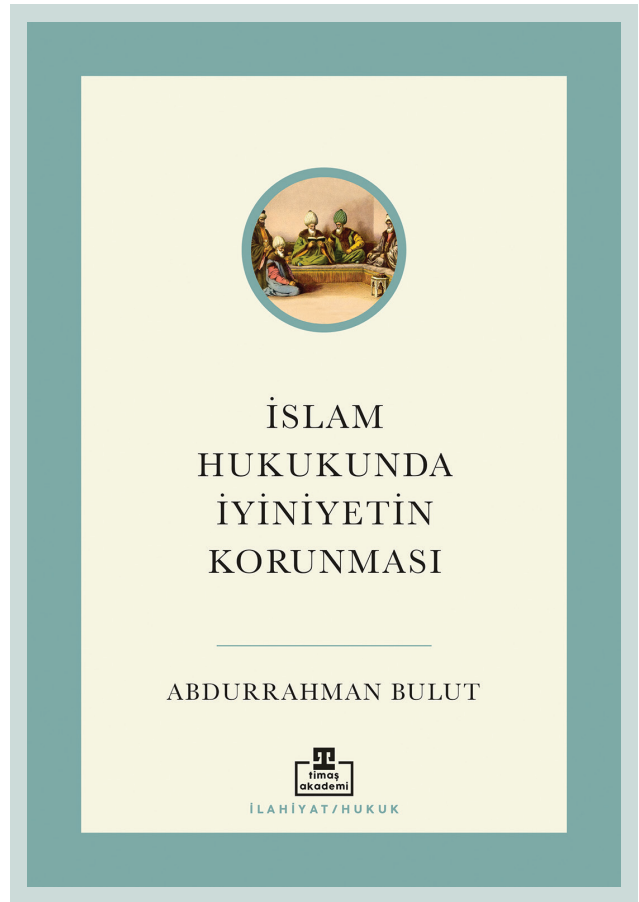
Hukuki işlemlerin geçerli olması ve hukuki işlemlere dayanarak yapılan tasarrufların meşruiyet sınırları içerisinde kabul edilebilmesi için ilke olarak hukuk düzeninin ileri sürdüğü bazı şartların varlığı esastır. Bu şartlarda bir eksiklik bulunması durumunda hukuki işlemin geçersizliği söz konusu olur. Bununla birlikte bir kişinin mevcut hukuki eksiklikten haberdar olmaksızın yaptığı bir tasarrufun aynı hukuki müeyyideye tabi olup olmayacağı genelde birden fazla tarafı ilgilendiren önemli bir meseledir. İyiniyet kavramı işte bu noktada devreye girer.

Modern hukuktaki dürüstlük ve iyiniyet kavramları köken itibarıyla Roma hukukundaki “bona fides” terimine dayanır. Bona fides “başkasına zarar vermeme, kimseye kötülük yapmama” gibi değerleri içeren bir anlama sahiptir. Fides kelimesinin Latince, iyiniyet ve dürüstlük şeklinde ayrıştırılmış olan iki anlamı da kapsayacak şekilde bir taraftan sadakat ve vefayı, diğer taraftan ise güven ve inancı ifade eden geniş anlamından söz edilir.

Abdurrahman Bulut *İslam Hukukunda İyiniyetin Korunması* adını taşıyan bu çalışmada iyiniyet kavramını, İslam hukuku açısından temellendiriyor ve iyiniyetin korunması meselesine dair fikrî arka planı ortaya koyuyor. Hanefi mezhebi merkezli olmak üzere İslam hukukunda iyiniyetin korunduğu temel bazı meseleleri tespit ederek bu konulardaki iyiniyet hükümlerini detaylı bir şekilde tahlil ediyor. Çalışma iyiniyet kavramını esas olarak fıkıh boyutuyla ele alıyor olsa da İslam hukuku ile Türk hukuku arasında mukayeseler yapmasıyla modern hukuka uzanan bir pencere de sunuyor.

DR. ABDURRAHMAN BULUT

1989 yılında İzmir’de doğdu. 2007 yılında İzmir Anadolu İmam-Hatip Lisesi’nden, 2011 yılında Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nden mezun oldu. 2014 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde “Ebu Cafer et-Tahavi’nin Muhtasar’ındaki Tercihleri” başlıklı teziyle yüksek lisansını, 2021 yılında “İslam Hukukunda İyiniyetin Korunması” başlıklı teziyle doktorasını tamamladı. 2016 yılında Kocaeli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’ne araştırma görevlisi olarak atandı. Aynı kurumda Dr. Öğr. Üyesi olarak görevine devam etmektedir.

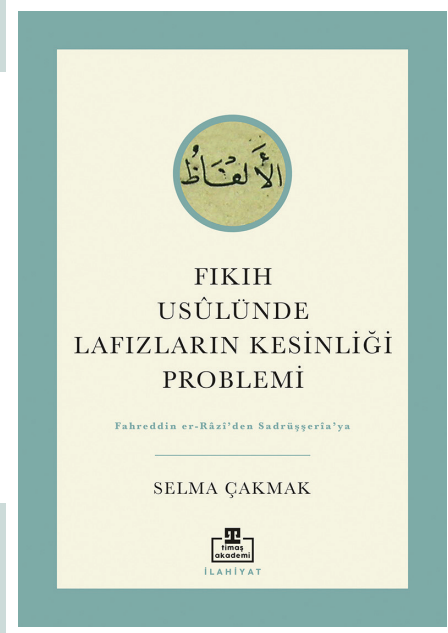
FIKIH USÛLÜNDE LAFIZLARIN KESİNLİĞİ PROBLEMİ

DR. SELMA ÇAKMAK

İnsan iletişiminin en önemli unsurlarından biri olan dil, insanın toplumsal kimliğinin bir tezahürü olmasının yanı sıra düşünce ve düşünce aktarımının geliştirilmesinde de temel bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Dilin kesinliği tartışmasını, yöntem olarak dilin güvenilirliğini ve kaynaklık değerini sorgulayan metodolojik bir problem olarak görmek mümkündür. Dilin bu çerçevede sorgulanması, İslâm düşüncesinde bilginin elde edilebileceği sağlam metodolojinin ne olduğu tartışmasını da beraberinde getirmiştir. Selma Çakmak'ın, Fıkıh Usûlünde Lafızların Kesinliği Problemi ismini taşıyan bu çalışmasının temel araştırma sorusu; İslam düşünce tarihinde ortaya çıkan dilin kesinliği tartışmasının Sadrüşşerîa'nın fıkıh usûlü düşüncesinde nasıl bir problem olarak ele alındığı, yorumlandığı ve sonrasında nasıl bir seyir takip ettiği'dir.

- Dilin kesinliği problemini ortaya çıkaran nedenler nelerdir?
- Bu problemin gündeme gelmesini sağlayan arka plan nedir?
- Lafızların delâleti ve kesinliği hakkındaki tartışmaların sözün mahiyeti ve kelâmî ilkelerle bağlantısı var mıdır?
- Dil-mantık tartışmalarının bu problemle ilgisi nedir?
- Dilin kesinlik taşımadığını öne sürmenin gerekçeleri ve tehlikeleri nelerdir?
- Dilin kesinliği tartışmaya açıldığında vahyin otoritesi ve şeriat nasıl açıklanabilir?
- Kesinlik tek midir, dereceli midir?
- Bu tartışmada kesinlik anlayışının rolü nedir?
- Kesinliğin sınırları ve esasları nelerdir?
- Bu doğrultuda Râzî ve Sadrüşşerîa'nın kesinlik anlayışı nasıldır?
- Sadrüşşerîa'nın dilin kesinliği tartışmasını Hanefî usulüne taşımasının nedenleri nelerdir?
- Onun bu tartışmada takındığı tavır Hanefî anlayışını temsil eder mi?
- Sadrüşşerîa ile Hanefî literatürüne giren bu mesele temel Hanefî usûl eserleri dikkate alındığında nasıl bir seyir izlemiştir?
- Dilin kesinliği problemi elfâz meseleleri çerçevesinde Sadrüşşerîa'nın fıkıh usulü düşüncesine nasıl yansımıştır?
- Râzî ve Sadrüşşerîa'nın bu meselelere yaklaşımları dilin kesinliği tartışmasındaki söylemleri ile tutarlı mıdır?

Elinizdeki bu eser, bu ve benzeri birçok soruya cevap vermekle beraber Fahreddin Râzî'den Sadrüşşerîa'ya bu konunun tarihî sürecini bütün ayrıntılarıyla ele almaktadır.

**DR. SELMA
ÇAKMAK**

1987'de Trabzon'un Çaykara ilçesinde doğdu. İlk, orta ve lise öğretimini Bursa/İnegöl'de tamamladı. 2008'de Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği bölümünden mezun oldu. 2010'da "Hanefî Mezhebinde Mekruh Kavramı, Gelişimi, Tenzihî-Tahrîmî Mekruh Ayrımı" başlıklı tezi ile yüksek lisans eğitimini, 2020 yılında "Sadrüşşerîa'nın Fıkıh Usûlü Düşüncesinde Lafızların Kesinliği Problemi" adlı tezi ile de doktora eğitimini tamamladı. 2012 yılından itibaren Yalova Üniversitesi İslâmî İlimler Fakültesinde araştırma görevlisi olarak çalışma hayatını sürdürmektedir.

DR. KAMİL YELEK

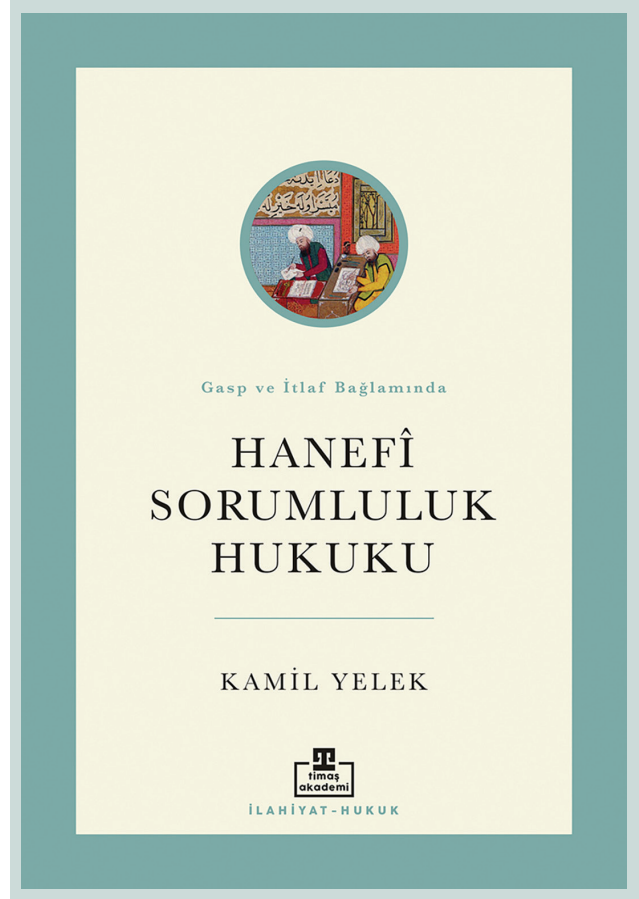
1987 yılında İstanbul'da doğdu. 2011 yılında İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2013'te Kırklareli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne araştırma görevlisi olarak atandı. 2014'te İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri İslam Hukuku Anabilim Dalı'nda "İslam Hukuku'nda Vaadin Bağlayıcılığı ve İslam Finans Uygulamalarına Yansımaları" isimli teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2019'da İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne sunduğu, "Gasp ve İtlaf Bağlamında Hanefî Sorumluluk Hukuku" isimli teziyle doktora derecesini aldı. 2020 yılında öğretim üyesi olarak başladığı görevine Kırklareli Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde devam etmektedir.

HANEFÎ SORUMLULUK HUKUKU

DR. KAMİL YELEK

Dr. Kamil Yelek *Gasp ve İtlaf Bağlamında Hanefî Sorumluluk Hukuku* isimli bu çalışmada gasp ve itlaf bağlamında mala yönelik haksız fiillerden doğan tazmin sorumluluklarını ele alıyor. Öncelikle çağdaş İslam hukuku literatürünün verilerinden hareketle şimdiki kadar ortaya konulan çalışmaların eleştirel okumasını yaparak bunların klasik İslam hukuk doktrinini ne ölçüde karşıladığını ortaya koyuyor. Sonrasında gasp ve itlaf özelinde Hanefî mezhebinde sorumluluk hukukunun nasıl geliştiğini gösteriyor.

Eserde, gasp ve itlaf ile ilgili konularda Hanefî mezhebi içerisinde nasıl bir değişim yaşandığı, fakihlerin bu konuda ortaya çıkan yeni meseleleri çözüme kavuştururken hangi yöntemleri kullandıkları, çözüm olarak sunulan görüşlerin daha sonraki ulema tarafından kabul görüp görmediği ve bu konuların Osmanlı fetva mecmuaları ile şerhiye sicillerinde ne şekilde görünürlük kazandığı sorularının cevabı aranıyor.

TÜRK (BAHRİ) MEMLÜKLER DÖNEMİNDE HADİS İLMİ

DR. NAGİHAN EMİROĞLU

Doğuşundan günümüze İslamî ilimlere dair literatürün zengin bir yekûn tuttuğu aşikâr olmakla birlikte genel olarak vahye dayalı bilginin yorumlanıp şekillendiği, farklı kültürlerin, düşünce akımlarının etkisiyle gelişip her bir ilim dalının kendi mecrasını bulduğu tarihî süreç, dönemleri itibarıyla tam olarak ortaya konulamamıştır. Hadis tarihinde başta Hz. Peygamber dönemi olmak üzere hicri ilk üç asrı içine alan ve rivayet asrı diye tavsif edilen döneme geniş yer verilmekte, özellikle de beşinci asırdan sonraki süreç çoğu zaman fazla ayrıntıya girilmeden ele alınmaktadır. Üstelik daha çok belli bir dönemde telif edilen literatür üzerinde durulmakta, siyasi arka plan ve sosyal hayat genellikle ihmal edilmektedir. Nitekim hicri 7. yüzyıldan itibaren hüküm süren Memlükler dönemi de hadis ilmi açısından yeteri kadar ele alınmış değildir.

Memlükler dönemindeki hadis ilminin sadece literatür merkezli bir anlatıya dönüşmemesi ve hadis ilminin her açıdan ele alınıp muhaddislerin konumunun belirlenebilmesi için söz konusu dönemdeki hadis âlimlerinin birbirleriyle ilmi ve sosyal ilişkileri ile siyasilerle olan münasebetlerinin de değerlendirilmesi gerekmektedir. Zira askerî bürokrasinin oldukça güçlü olduğu, etnik köken ve mezhep yönünden idarecilerle halkın ayrıştığı Memlük toplumunda ulemanın, halk ile yönetici kesim arasında aracı olmak gibi önemli bir vazifesi de bulunmaktadır. Âlimlerin büyük kitleleri harekete geçirme gücünün farkında olan idareciler, bu alanda öne çıkanların desteklerini arkalarına alarak halk üzerinde meşruiyet sağlama ve otoritelerini temin etme ihtiyacı duymuşlardır. Bu nedenle savaş kararı, barış müzakeresi gibi kritik noktalarda İslam âlimlerinin toplum üzerindeki etkisini hesaba katmak durumunda kalmışlardır.

Dr. Nagihan Emiroğlu, *Türk (Bahrî) Memlükler Döneminde Hadis İlmî* isimli bu çalışmada hicri 7-8/ miladi 13 ve 14. yüzyıllardaki hadis çalışmalarını literatür düzeyinde ele aldıktan sonra sosyal tarih anlayışına ağırlık vererek tüm bu faaliyetlerin hayat bulduğu sosyal yapıyı, toplumdaki hadis algısını, genel olarak hadis ilminin halk ve siyasiler nazarındaki konumunu değerlendiriyor. Moğollara ve Haçlılara karşı kazandığı zaferlerle tarihte iz bırakan ve yaklaşık iki buçuk asır boyunca Mısır, Şam ve Hicaz gibi İslam dünyasının önemli bölgelerini hâkimiyeti altında bulunduran ve kurduğu müesseselerle kendisinden sonraki İslam devletlerine tesir eden Memlük Türk Devletini hadis tarihi açısından kapsamlı bir biçimde inceliyor.

**DR. NAGİHAN
EMİROĞLU**

1988'de Bursa'da doğdu. 2005'te Bursa Anadolu İmam-Hatip Lisesi'nden, 2010'da Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden mezun oldu. 2013 yılında Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Prof. Dr. İsmail Lütfi Çakan danışmanlığında "İbnü's-Salâh'ın Sahih Hadis İle İlgili Görüşlerine Yöneltilen Tenkitler (İrâkî ve İbn Hacer Özelinde)" isimli teziyle yüksek lisansını tamamladı. 2012'de Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Hadis Anabilim Dalında Araştırma Görevlisi olarak göreve başladı. 2012-2019 yılları arasında İSAM'da Araştırmacı Yetiştirme Projesi kapsamında araştırmacı oldu. 2019 yılında Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Prof. Dr. Muhammet Yılmaz ve Prof. Dr. Halit Özkan danışmanlıklarında "Türk (Bahrî) Memlükler Döneminde Hadis İlmî (Hicri VII ve VIII. Asırlar)" isimli teziyle doktorasını tamamladı. 2021 yılında Kastamonu Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'ne Dr. Öğretim Üyesi olarak atandı. Halen aynı üniversitede çalışmalarını sürdürmektedir.

AKADEMI SOSYOLOJI

AKADEMI SOSYOLOJI
AKADEMI SOSYOLOJI AKAD
AKADEMI SOSYOLO
AKADEMI SOSYOLOJI AKAD
AKADEMI SOSYOLOJI AKAD
AKADEMI SOSYOLOJI AKAD

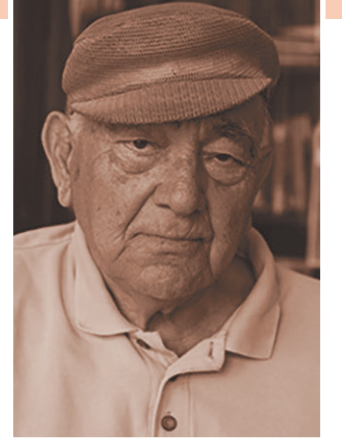
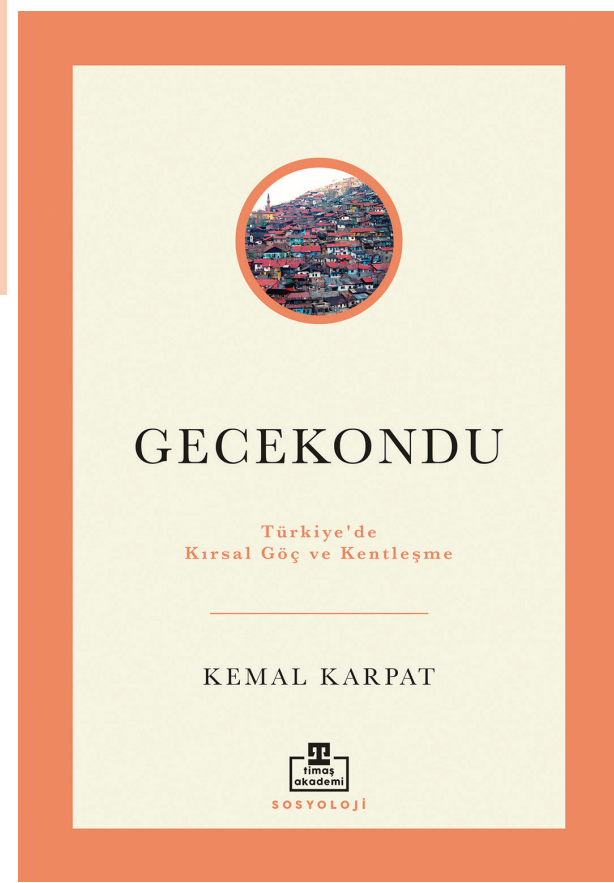
GECEKONDU

PROF. DR. KEMAL H. KARPAT

Türkiye’de Kırsal Göç ve Kentleşme

Göç ve gecekondu hiç kuşkusuz ülkemizin gerçeklerinden biridir. Çok yönlü çalışmalarıyla sosyal bilimlerde gerçek bir iz bırakan Prof. Dr. Kemal H. Karpata Gecekondu/ Türkiye’de Kırsal Göç ve Kentleşme isimli bu eserinde Türkiye’nin kentleşme problematiğini göç literatürü çerçevesinde çok boyutlu bir şekilde değerlendiriyor.

Türkiye’de özellikle 1950’lerden sonra ortaya çıkan kırdan kente göç, Türk modernleşmesinin en büyük tartışma alanlarından birini oluşturur. Bu durum Türkiye’nin sosyal, siyasal, iktisadi ve kültürel yapısını değiştirmiştir ve değiştirmeye de devam etmektedir. İşte bu çalışmada Türkiye’de kırdan kente göçün hangi sebeplerle başladığı, kentin yapısını nasıl değiştirdiği, gecekondulaşma kavramı, Türk siyasi partilerinin konuya bakışı, kentte ve gecekonduya yaşayanlar arasındaki çatışmalar, kentin mi kırsalı yoksa kırsaldan yapılan göçün mü kenti etkilediği gibi sorulara Kemal H. Karpata’nın uzun araştırmalar sonucunda yaptığı değerlendirmeler ışığında cevaplar aranıyor.

**PROF. DR.
KEMAL H. KARPAT**

Dobruca’nın Babadağ kasabasında doğdu. İÜ Hukuk Fakültesi’nden mezun olduktan sonra New York ve Washington üniversitelerinde siyasal ve sosyal bilimler alanında akademik çalışmalarına devam etti. Birleşmiş Milletler Toplumsal Araştırmalar Bölümü’ndeki görevinin ardından sırasıyla Montana Devlet Üniversitesi, New York Üniversitesi, Princeton Üniversitesi, Robert Kolej, Bilkent Üniversitesi, ODTÜ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, AÜ Siyasal Bilgiler Fakültesi, Harvard Üniversitesi, Johns Hopkins Üniversitesi, Columbia Üniversitesi ve Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales gibi eğitim kurumlarında öğretim üyeliği ve yöneticilik faaliyetlerinde bulundu. Türk Araştırmaları Derneği ile Türk Araştırmaları Kurumu’nun başkanlıklarını yaptı. Orta Asya Çalışmaları Derneği’nin kurucu başkanlığından sonra Wisconsin Üniversitesi Orta Asya Çalışmaları Programı’nın bölüm başkanlığı görevinde bulundu (1989-1995). International Journal of Turkish Studies, Central Asian Survey ve Journal of Muslim Minority Affairs dergilerinin yayın kurullarında yer aldı. Romanya Bağımsızlık Madalyası ve Bükreş Üniversitesi Dimitri Cantemir Madalyası’yla ödüllendirildi. Rusya Kazan Bilimler Akademisi Onursal Üyeliği, Wisconsin Üniversitesi Hilldale Ödülü ve Türk Bilimler Akademisi Ödülü’ne sahip olan Karpata 20 ülkede yayımlanmış 100’ü aşkın makaleye ve çok sayıda kitabına imza attı. TBMM Onur Ödülü sahibi olan Karpata 20 Şubat 2019 tarihinde vefat etti.